პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანი

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 47-ე წელი
№ 143 (13537) | ხუთშაბათი, 23 ივნისი, 1966 წ. | ფასი 2 კაპ.

ბუნების დაცვა საშვილიშვილო საქმეა

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო თვლის, რომ ბუნების დაცვა წარმოადგენს პოლიტიკური და ეკონომიური მნიშვნელობის ერთ-ერთ ამოცანას, სახელმწიფოს და მთელი საზოგადოებრიობის დიდ საზრუნავ საქმეს. სახალხო მეურნეობის შემდგომი განვითარება, მოსახლეობის მზარდი მატერიალური, კულტურული და ესთეტიკური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება, მშრომელთა დასვენებისა და ჯანმრთელობის დაცვის საუკეთესო პირობების შექმნა მოითხოვს მუდმივ და ყოველმხრივ მზრუნველობას ბუნების სიმდიდრეთა შენარჩუნების, აღდგენის, გამდიდრებისა და რაციონალურად გამოყენებისათვის.

„საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის შესახებ" 1958 წლის 28 ნოემბერს მიღებული კანონიდან.

უნივერსალური ამოსავლის ამოყვანის საიმედო გზა

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმი

...ცენტრალური კომიტეტის მაისის ...ენუმის შედეგებსა და რესპუბლიკაში ...ოფლო-სამეურნეო წარმოების გადა...ებისათვის მიწების მელიორაციის ფართოდ განვითარების ამოცანებს მიეძღვნა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმი, რომელიც ამას წინათ გაიმართა.

მოხსენება გააკეთა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ **ბ. დ. ჯავახიშვილმა.**

ამხ. ბ. დ. ჯავახიშვილის მოხსენება

...ამხანაგებო! სკკპ ცენტრალური კომი...ეტის მაისის პლენუმმა, თქვა ამხ. ჯავა...ილმა, განიხილა საკითხი და მიიღო ...ადგილებება მარცვლეული და სხვა სა...ოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი ...ოსავლის მოყვანისათვის მიწე...ების ინტენსიური ფართოდ გამოთავა...ებისა და მებოსტნეობის გა...ვითარებისა. ამ პრობლემის გადაჭრას ...ოლიტიკური და სახელმწიფო...ი მნიშვნელობა აქვს.

...ტიის ცენტრალური კომიტეტის ...ის პლენუმის გადაწყვეტილებანი ...ალური გაგრძელებაა პარტიისა და ...ობის იმ მტკიცე კურსისა, რომე...ს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ...ტისა და სკკპ-�ის (1965 წ.) ...ებმა შეიმუშავეს და რომელიც ხორ...ციელდება სოფლის მეურნეობის შემდ...ომი აღმავლობის უხარხვილესაყოფად. ...ასახული პროგრამის შესრულება მო...ითხოვს დიდი მატერიალური სახსრების ...ადებას, მაგრამ ეს დანაბდება სავსებ...ით გამართლებელია იმ ეკონომიური ...ასარგებლო-სამეურნეო ეფექტით, რა...ც ამის შედეგად მიეღებთ.

...წების მელიორაციის ფართო პრო...ის საარსებოდ დიდი მნიშვნელობა ...აქვს რესპუბლიკისთვისაც. საქართ...ველოს ბუნებრივ-ეკონომიური პირობები ...ი უწყობენ ისეთი ძვირფასი კულტუ...ების თესვა-მოყვანასს, როგორიც არის ...ციტრუსები, სხვა სუბტროპიკული ...ულტურები, ბამბეულობის, ...ბეულობისა და მებოსტნეობის გა...ვითარება. სასოფლო-სამეურნეო წარ...ოებაში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭი...ავს მარცვლეულ კულტურებსა და ...ოველეულობას.

...ოდავად ამისა, სოფლის მეურნეო...ბა დარგების ინტენსიურ განვითარ...ებაში ნელა ეფერხებს წყლის ...ასაყრელი რეჟიმი. რესპუბლიკის ...ველთა რაიონებში ნალექების ნაკ...�ი, დასავლეთის ზოგიერთ რაიონ...ში, პირიქით, ჭარბი ნალექებია და ნია...ტებსმეტად ტენიანია. თუ რამდე...ადაც დამოკიდებული ჩვენი სოფ...ლის მეურნეობა ჰავის პირობებზე და ...ეთრებით ნალექების რაოდენობა...ზედან ჩანს, რომ სასოფლო-სამეურ...ნეოლტურების მოსავლიანობა ჩვენ...ებთან შერყეობს და დამოკიდე...ებულია თუ წვიმიან წელზე. ეს ...ნიშნავს, რომ სასოფლო-სამეურნეო წარ...ოების ინტენსიური განვითარება წარ...მოებებია ფართო სამელიორაციო ...ღონისძიებათა განუხორციელებლად. ...ამავდროულად სოფლის მეურნეობის ...ინტენსიურ განვითარებას ამ კა...ტეგორიის სისტემები საქართველოში ...ბევრგან სისტემები საქართველოში ...ბევრგან ულ ეფექტი ყოფილა, ზოგ...ერ ადგილებში ეს შემორჩა და მოქმე...დებს. მაგრამ საინტენსო სარწყავი სის...ტემა ან გეგმაზომიერი მშენებლობა და ...ასევე მიწების ინტენსიური ათვისება ...ოდ საბჭოთა ხელისუფლების წლებ...ში დაიწყო.

...საბჭოთა ხელისუფლების წლებში ამ...ავ საკულტურტექნიკო გადაეცა ...ალაზნის, ტირიფონის, სალთვისის, ...ალანთის, სკრა-ქარელის, თეზი...ის, ბუხრანის, ტაშისკარის, ზემო სა...ფალოს და სხვა სარწყავი სისტემები. ...ეთრებით ფართოდ გაჩაღდა საირი...გაციებლობა ომის შემდგომ წლებ...ში. პირიდან ომებდა ზემო სამგო...რის სარწყავი სისტემა, რომელიც რუ...ბის ერთ-ერთი უდიდესი ჰიდრო...ტექნიკური ნაგებობაა.

...ირიგაციებულ ღონისძიებათა შე...სრულებისა და სარწყავი მიწების ფართობებმა ...ოლო-ში 370 ათას ჰექტარს მიაღწია, ...ამ-ში მიწების ფართობმა — 126 ...ათას ჰექტარს, გაწყლიერებული საძოვ...რების ფართობმა კი 478 ათას ჰექტარს.

...გაწყლულია დიდი მუშაობა სარწყავი მიწებია. უკეთ გამოყენებისათვის, სარწყავი ქსელის მოწესრიგებისათვის. ჩვენში ბევრია მოწინავე მეურნეობა, სადაც სამელიორაციო და სხვა აგროტექნიკურ ღონისძიებათა მაღალხარისხოვად განხორციელების შედეგად წლითიწლობით სულ უფრო უხვი და მყარი მოსავალი მოჰყავთ.

მაგრამ ზოგიერთი მეურნეობა სარწყავ მიწებზე დაბალ მოსავალს იღებს იმის გამო, რომ ხარისხიანად არ ასრულებს სამელიორაციო ღონისძიებებს და არღვევს აგროტექნიკურ წესებს. მაგალითად, სიღნაღის რაიონის კოლმეურნეობებში 1965 წელს სიმინდის საშუალო ჰექტარობრიკი მოსავალი სარწყავ მიწებზე 11,5 ცენტნერს არ აღემატებოდა, მაშინ როცა რაიონში საშუალო მოსავლიანობა 12,3 ცენტნერს უდრიდა; სარწყავ ფართობებზე მოსტნეულის ჰექტარობრივი მოსავლიანობა შეადგენდა 42 ცენტნერს, ხოლო საშუალო მოსავლიანობა 43 ცენტნერს აღემატებოდა.

საბჭოთა ხელისუფლების დროს განხორციელდა კოლხიდის დაბლობის ჭარბტენიანი და დაჭაობებული მიწების დაშრობა. ამ მიწებზე შეიქმნა ბევრი სპეციალიზებული მეურნეობა — ჩაის, ციტრუსების, დაფნისა და სხვა კულტურების მეურნეობანი, რომლებიც ყოველწლიურად ბევრ ძვირფას სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციას იძლევიან.

შედარებით უხვი მოსავალი, რომელიც ზოგიერთი რაიონისა და მეურნეობას მოპყავს სარწყავი მიწების უნარიანად გამოყენების შედეგად, გვიჩვენებს, რომ ჩვენს კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში მოსავლიანობის ზრდის დიდი გამოუყენებელი რეზერვებია. ამას მოწმობს ეფექციონერ-საკვლევ სასოფლო-სამეურნეო დაწესებულებათა მონაცემებიც, საიდანაც ჩანს, რომ სარწყავი მიწათმოქმედებისა და მაღალი აგროტექნიკის პირობებში სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობა გაცილებით უფრო მაღალი უნდა იყოს.

საქართველოს მიწათმოქმედების სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტის თუბათის ექსპერიმენტულ ბაზაში სარწყავ პირობებში მოყვანილი ადრეული ბოლოდროინდელ საშუალო მოსავალი ჰექტარზე 39-59 ცენტნერი, სიმინდისა — 50-57 ცენტნერი. გარდაბნის ექსპერიმენტულ ბაზაში, ხორბლის მოსავლიანობამ ჰექტარზე 46-53 ცენტნერი შეადგინა. გარდაბნის საცდელ სადგურში პამიდორის მოსავალი ჰექტარზე 600-740 ცენტნერს აღწევს.

მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ სსრ კავშირის მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის მინისტრმა ამხ. ალექსეევსკიმ თავის მოხსენებაში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმზე განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმო ბოსტეულისა და რძის წარმოების გადიდებას. დიდი სამრეწველო ცენტრების გარშემო მდებარე სარწყავ მიწებზე. თუ გარდაბნის რაიონის მეურნეობანი მოსავლიანობით მიუახლოვდებიან საცდელი სადგურის მაჩვენებლებს, რისთვისაც ყველა პირობა აქვთ, ეს რაიონი, რომელსაც თითქმის 35 ათასი ჰექტარი სარწყავი მიწა აქვს, შეძლებს თითქმის მთლიანად უზრუნველყოს თბილისისა და რუსთავის მოსახლეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილება ოროგორც ბოსტეულზე, ისე რძეზეც.

შემდეგ ამხ. ჯავახიშვილი დაეუფლებით შეეხო სამელიორაციო ღონისძიებათა განხორციელებისა და სარწყავი მიწების გამოყენების სერიოზულ ნაკლოვანებებს, საკმარისია ითქვას, აღნიშნა მან, რომ რესპუბლიკაში ირიგაციულად მოუმზადებელი სარწყავი მიწების ფართობმა 7 ათას ჰექტარს აღემატება. ამასთანავე 1965 წელს 42 ათასი ჰექტარი სარწყავი მიწები გამოყენებული სათიბებად და საძოვრებად, ხოლო 112 ათასი ჰექტარი — საეროდ არ მორწყულა. უნდა აღინიშნოს, რომ ზოგიერთი მეურნეობა ჭარბი ნალექების საბაბით თავს არიდებს რწყვას, რაც სრულიად გაუმართლებელია.

რესპუბლიკაში 130 ათასამდე ჰექტარი მიწა ძველი არხებით ირწყვება. მათი ტექნიკური მდგომარეობა ამძიმებს სარწყავი მიწების რაციონალურად გამოყენებას, არის წყლის დიდი დანაკარგები. მიძღინარე ხუთწლედში ახალი სისტემების მშენებლობასთან ერთად გათვალისწინებულია სარწყავი სისტემების რეკონსტრუქცია 148 ათას ჰექტარზე და 200 ათასი ჰექტარი საძოვრების წყლით უზრუნველყოფის გაუჯრობესების ღონისძიებათა განხორციელება. სეოიოზული ნაკლოვანებანია დაშრობილი მიწების ათვისებაშიც.

მიწების მელიორაცია მეტად შრომატევადი პროცესია. უხვი და მყარი მოსავლის მოსაყვანად, მელიორაციის ნაგებობა-რეკონსტრუქციებსა ერთად უნდა შესრულდეს აგროტექნიკურ ღონისძიებათა მთელი კომპლექსი. მიუხედავად ამისა, ზოგიერთ კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში, გარდა იმისა, რომ უხარისხოდ სრულდება რეკლიორაციო სამუშაოები, უხეშად არღვევენ აგროტექნიკურ წესებს, მიწის დამუშავების, თესვის, სასოფლო-სამეურნეო კულტურების გაშენებისა და მოვლის ვადებს. ჯეროვანი უურადღება არ ეთმობა მეთესლეობას, არ არის შემოღებული რაციონალური თესლბრუნვები და კულტურათა მორიგეობა. ცუდად წარმოებს ბრძოლა სასოფლო-სამეურნეო მავნებლებთა და დაავადებათა წინააღმდეგ. სასოფლო-სამეურნეო საკრებულებსა და სათეს ფართობების სტრუქტურა ხშირად არ შეესაბამება მოცემული მეურნეობის ძიმართულებას. სუსტად ინერგება მეცნიერების მიღწევები და სოფლის მეურნეობის მოწინავეთა გამოცდილება. სარწყავ ფართობებზე რაციონალურად უნდა გამოიყენოთ მინერალური და ადგილობრივი სასუქები.

უკანასკნელ წლებში გარკვეული ღონისძიებები განხორციელდა ხელოვნური დაწვიმების დასანერგავად. მაგრამ ეს საქმისი არ არის. უნდა გამოვიყენოთ ახალი სრულყოფილი დასაწვიმი აპარატურა, რომელიც სამეცნიერო-საკვლევმა ინსტიტუტებმა შექმნეს.

ამხ. ჯავახიშვილმა დიდი ყურადღება დაუთმო მელიორატორთა კადრების მომზადების საკითხებს. პრაქტიკულმა გამოცდილებამ ცხადყო, აღნიშნა მან, რომ მეურნეობებში უნდა შეიქმნას სპეციალური ბრიგადები ან რგოლები, რომლებსაც მიაბარებენ მარტო სარწყავ ან დაშრობილ მიწებს. შრომის ასეთი ორგანიზაცია დიდმნიშვნელოვანი რგოლი იქნება სარწყავ მიწათმოქმედებაში. მისი როლი განუხრელად უნდა ავამაღლოთ, მელიორატორებს შეეუქმნათ მუშაობის კარგი პირობები, გავადიდოთ მათი მატერიალური დაინტერესება. სარწყავ მიწათმოქმედებასა და მელიორაციას კვალიფიციური ხელმძღვანელობა ესაჭიროება. ჩვენში კი წყალთა მეურნეობის სპეციალისტთა ნაკლებობა იგრძობა. საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში არსებობდა ჰიდრომელიორაციის ფაკულტეტი, საჭიროა აღვადგინოთ ეს ფაკულტეტი.

მოხსენებაში დიდი ადგილი დაიკავა მიწათმოქმედების კულტურის ამაღლების საკითხებმა. აღინიშნა, რომ საჭიროა სწორი თესლბრუნვის შემოღება, სამოვრების პროდუქტიულობის ამაღლება, ქვირისმიერი და წყლისმიერი ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერება, ტყეების, მინდორსაცავი ტყის ზოლების გაშენება, მეცვე ნიადაგების გაკირთნება და სხვ.

პლენუმის მონაწილეთა ყურადღება მიექცია იმას, რომ შეუწყვარებელია სხვადასხვა სამშენებლო ობიექტებისათვის სახნავი მიწების, მათ შორის სარწყავი მიწების გამოყოფა. ახლახან საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ განიხილა ის საკითხი, რომ საამშენებლო ორგანიზაციებმა დაიკავეს ახალი სამგორის საბჭოთა მეურნეობის მიწები, მიიღო დადგენილება და გააფრთხილა საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტროო და რუსთავის საქალაქო საბჭოს აღმასკომი, რომლებმაც დაარღვიეს მშენებლობისათვის მიწების გამოყოფის არსებული წესები, რომ ამგვარი უკანონო მოქმედების გამეორების შემთხვევაში დამნაშავენი მკაცრად დაისჯებიან.

ჰიდროტექნიკურმა და მელიორაციულმა მშენებლობამ, მიწების გაწყლიერებამ და დაშრობამ, აღნიშნა შემდეგ მომხსენებელმა, დიდი ეკონომიური ეფექტი მოიტანა. სარწყავ და დაშრობილ მიწებზე გაშენდა ათეულ ათასობით ჰექტარი ჩაის, ციტრუსოვანთა პლანტაციები, ხეხილის ბაღები, ვენახები, ბოსტნები. მაგრამ სერიოზული ხაკლოვანებანია ამ მიწების სამეურნეო ათვისებაში.

ზოგიერთი აშენებული წყალსამეურნეო ნაგებობა ვერ აკმაყოფილებს ექსპლოატაციის მოთხოვნებს, მოქმედი საირიგაციო სისტემების ცალიერი უბნები ადრე გამოდიან მწყობრიდან. როგორც წესი, წყალსამეურნეო ობიექტების მშენებლობა მნიშვნელოვნად უსწრებს სარწყავი მიწების მომზადებასა და მათს სასოფლო-სამეურნეო ათვისებას. ეს აფერხებს ნაგებობათა და სარწყავი წყლის გამოყენებას. მთავარი ჰიდროტექნიკური მაგისტრალური არხებისა და შიდასამეურნეო სარწყავი ქსელის მშენებლობაში თანმიმდევრობას უნდა ეცავდეთ. ეს ისე უნდა მოხდეს, რომ მშენებლობას თან სდევდეს შიდასამეურნეო სარწყავი ქსელის მოწყობა, მიწის ფართობების დაგეგმვა, მათი მომზადება სასოფლო-სამეურნეო კულტურების თესვა-მოყვანისათვის.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად, მიმდინარე ხუთწლედში დიდი სამელიორაციო სამუშაოებია დაასახული ჩვენს რესპუბლიკაშიც. გათვალისწინებულია მოარწყას 60 ათასი ჰექტარი მიწა, განხორციელდეს ირსეული სისტემების რეკონსტრუქცია და გაუმჯობესდეს 148 ათასი ჰექტარი მიწის წყლით მომარაგება. კოლხიდის დაბლობზე სამელიორაციო სამუშაოები შესრულდება 90 ათას ჰექტარზე და გაწყლიერდება 60 ათასი ჰექტარი საძოვრები. ამ სამუშაოებზე დაახლოებით 240 მილიონი მანეთი დაიხარჯება.

ამ დავალებათა შესრულების შედეგად 1970 წლისათვის სარწყავი და დაშრობილი ფართობები ჩვენს რესპუბლიკაში მიაღწევს 580 ათას ჰექტარს, ხოლო გაწყლიერებული საძოვრებისა — 540 ათას ჰექტარს. 1971-1975 წლების პერსპექტიული გეგმით გათვალისწინებულია საექსპლოატაციოდ გადაეცეს 100-120 ათასი ჰექტარი ახალი სარწყავი და 110-120 ათასი ჰექტარი დაშრობილი მიწები.

ერთ-ერთი ყველაზე დიდმნიშვნელოვანი საირიგაციო ობიექტია ზემო ალაზნის სარწყავი სისტემა, რომელმაც უნდა მოარწყას 110 ათასი ჰექტარი მიწები. ამ ობიექტის პირველი რიგის მშენებლობის სამუშაოები, რომლებიც 1965 წელს დაიწყო, წარმატებით გრძელდება.

ახლადდ ხუთწლედში მთლიანად დამთავრდება ქვემო სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლობა, რომელიც წყალს მიაწვდის 39 ათას ჰექტარს.

ხუთწლეულში კასპისა და მცხეთის რაიონების მეურნეობათა მიწების მოსარწყავად უნდა აშენდეს მთელი რიგი ნაგებობანი, უნდა ძოდეს ტირიფონის სარწყავი სისტემის რეკონსტრუქცია, გაფართოდეს კეხვის სარწყავი არხი და სხვ.

სამელიორაციო მშენებლობის ასეთი ფართო გეგმების მიუხედავად რესპუბლიკის მთის პირობებში დიდი ხაირიგაციო სისტემები ვერ უზრუნველყოფენ წყლის მიწოდებას ყველა მეურნეობისათვის. ამიტომ კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა ადგილობრივ ენერგეტიკულ რესურსებზე, ადგილობრივ ენერგეტიკულ ბაზაზე, ადგილობრივ ენერგეტიკულ ბაზაზე, ადგილობრივ ენერგეტიკულ ბაზა

უხვი მოსავლის მოყვანის საიმედო გზა

(დასასრული)

ნდარია რწყვისათვის წყლის რესურსების გამოყენება.

შემდეგ ამბ. ბზიშვილმა ილაპარაკა სარწყავ ნაგებობათა მშენებლობისა და გამოყენების ნაკლოვანებებზე. ხშირად მშენებლობა ჭიანურდება და ამით ფერხდება წყლის დროული გამოყენება. მაგალითად, ჩვენ არ გვაკმაყოფილებს მთელი რიგი ობიექტების მშენებლობისა და ტირიფონის სარწყავი სისტემის რეკონსტრუქციის ტემპები.

კეთილნაყოფიერ გაელენას ახდენენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმის გადაწყვეტილებანი ბოლნისის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის ეკონომიკის შემდგომ აღმავლობაზე. 300 კომუნისტი, კომკავშირელი და სოფლის მეურნეობის სპეციალისტი ყოველ ღონეს ხმარობს ამ გადაწყვეტილებათა წარმატებით განხორციელებისთვის. ეს თქვა თავის სიტყვაში ბოლნისის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორმა ნ. კობახიძემ.

შარშან საბჭოთა მეურნეობამ ყურძნის დამზადების გეგმა შეასრულა 109,3 პროცენტით, თამბაქოსი — 131,7 პროცენტით, ჩარტფილისა — 175 პროცენტით, მარცვლეული კულტურებისა— 165,6 პროცენტით, ეს წარმატებები იმის შედეგია, რომ მთელი კოლექტივი თავდადებით მუშაობს, კომუნისტურად, პასუხისმგებლობით ეკიდება შრომას, იცავს აგროტექნიკის წესებს, რაციონალურად იყენებს წყლის რესურსებს.

აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ლ. დავითაძემ ილაპარაკა საირგაციო სამუშაოებზე, რომლებიც ავტონომიურ რესპუბლიკაში ხორციელდება. შემუშავებულია 1966-1970 წლების პერსპექტიული გეგმა, რომელიც ითვალისწინებს ხელოს, შუახევის, ქედის რაიონებში სარწყავი არხების აშენებას. ამ გეგმის განხორციელების შედეგად შორწყვება 4.270 ჰექტარი ნაყოფიერი მიწები.

აჭარის რაიონებში სამელიორაციო სამუშაოები წარმოებს ორი მმართველობით: მთის რაიონების მიწების რწყვა და შავიზღვისპირეთის მიწების დაშრობა. კარგ შედეგებს იძლევა ხელოვნური დაწვიმება. სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ და მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტრომ რაც შეიძლება ფართოდ უნდა დანერგონ პრაქტიკაში რწყვის ეს პროგრესული მეთოდი.

რთული რელიეფის პირობებში მიწების სამელიორაციო სამუშაოებს უნდა უხელმძღვანელონ ინიციატივიანმა, საქმის მცოდნე სპეციალისტებმა. უნდა აღინიშნოს, რომ აჭარის მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სასისტემო სამმართველოს 27 მუშაკიდან არც ერთი არ არის აგრომელიორატორი. ამიტომ მეტი ყურადღება უნდა დაეთმოთ კვალიფიციური კადრების მომზადებას.

პარტია და მთავრობა, თქვა საქართველოს კომპარტიის გარდაბნის რაიკომის პირველმა მდივანმა **გ. ნადაშვილმა**, თანმიმდევრულად ახორციელებენ სკკპ XXIII ყრილობის გადაწყვეტილებებს, გაბედულად და ბრძნულად წყვეტენ კომუნისტური მშენებლობის მომწიფებულ ამოცანებს. ამის მკაფიო დადასტურება იყო პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმი, რომელმაც დასახა მიწების მელიორაციის ფართოდ განვითარების ღონისძიებანი მარცვლეული და სხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი და მყარი მოსავლის მისაღებად.

რაიონის მეურნეობებს სარწყავ წყალს აწვდიან ახალი სარწყავი არხები, რომლებმაც ამ მეურნეობების ეკონომიკას სახე უცვალეს. წყალი უხვი მოსავლის ბიერების საშუალებას იძლევა. მაგრამ სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებაში მიღწეული წარმატებანი კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი იქნებოდა, მიწის რაციონალურად გამოყენების აგროტექნიკურ ღონისძიებათა კომპლექსი რომ ხორციელდებოდეს. გარდაბნის რაიონში ბევრი სარწყავი, მაგრამ ჯერ აუთვისებელი მიწაა. პარტიის რაიკომმა დასახა ამ მიწების ეფექტიანი გამოყენების ღონისძიებანი.

რწყვის დიდი ეფექტიანობა უდავოა, აღნიშნა საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის მინისტრმა **მ. ღვინჭილიამ**, მაგრამ უდავოა ისიც, რომ რწყვას მხოლოდ მაშინ, მოაქვს კარგი შედეგები, როცა მიწათმოქმედების მაღალი კულტურაა, ზოგიერთ მეურნეობაში სარწყავ მიწებზე ჩინებული მოსავალს ვიღებთ. მაგრამ ჩვენ ბევრია კოლმეურნეობა და საბჭოთა მეურნეობა, რომლებიც სარწყავ ფართობებზე უფრო მცირე მოსავალს იღებენ, ვიდრე ურწყავზე. ეს ნიშნავს, რომ სოფლის მეურნეობის მუშაკები, ცალკეული კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელები ჯეროვნად არ აფასებენ რწყვის მნიშვნელობას. ხშირია სარწყავი მიწათმოქმედების აგროტექნიკური წესების დარღვევის ფაქტები, არ იცავენ რწყვის ნორმებსა და ვადებს. არის კოლმეურნეობანი და საბჭოთა მეურნეობანი, რომლებშიც სარწყავ მიწებს მეორხანა ერთ ადგილზე ერთ ადგილზე ერთ ადგილზე ნიადაგს სარწყავად არ ამზადებენ. ამოცანა ის არის, რომ მოკლე ვადაში აღმოიფხვრას ეს ნაკლოვანებანი, ყველაფერი გაკეთდეს მიწათმოქმედების კულტურის ასამაღლებლად.

სამელიორაციო სამუშაოთა ამ პროგრამის განხორციელებაში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მიწყველთა შრომის ანაზღაურებას, მათთვის მუშაობის კარგი პირობების შექმნას.

ბ. კვაკაშიძემ დაწვრილებით ილაპარაკა ამ ღონისძიებებზე, რომლებიც ხორციელდება კოლხიდის ნაყოფიერი მიწების გამოსაყენებლად. ბევრი რამ გაკეთდა, მაგრამ კიდევ უფრო დიდი მოცულობის სამუშაოები უნდა შესრულდეს. მიმდინარე ხუთწლედში უნდა ავთვისოთ 100 მილიონამდე ბანეთის კაპიტალური დაბანდებანი, რაც თითქმის ერთიორად აღემატება კოლხიდის ჭაობების ამშრობის დაწყებიდან გაწეულ ხარჯებს. მოკლე ვადაში უნდა მომზადდეს ტექნიკური დოკუმენტაცია დაშრობისათვის საჭირო ბაზების შესაქმნელად. აგრეთვე უნდა შეკეთდგინოთ სხვა მთავარი ობიექტების მშენებლობის ტექნიკური დოკუმენტაცია.

ჩვენი რაიონის ბევრი კოლმეურნეობა და საბჭოთა მეურნეობა, თქვა პარტიის ზუგდიდის რაიკომის პირველმა მდივანმა **ვ. კვარაცხელიამ**, კოლხიდის ზონაში მდებარეობს. ამიტომ მათთვის განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა აქვს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმის გადაწყვეტილებებს, რომლებმაც სასოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი და მყარი მოსავლის მისაღებად მელიორაციის ფართო განვითარების ამოცანა დასახეს. კოლხიდის მიწების დაშრობა რაიონის მეურნეობებს შესაძლებლობას მისცემს ულითიწლობით ამაღლონ მოსავლიანობა, ჩვენს ქვეყანას მისცენ სოფლის მეურნეობის რაც შეიძლება მეტი პროდუქტი.

ამ ბოლო ორ-სამ წელიწადში განხორციელებულმა სამელიორაციო სამუშაოებმა ძალიან კარგი შედეგები მოგვცა. ამაღლდა მიწათმოქმედების კულტურა, და მასთან ერთად მოსავლიანობაც. მაგრამ კოლხიდის ათვისებული მიწები გაკეთებით დიდ ეფექტს მოგვცემდა, სამელიორაციო სამუშაოებში ნაკლოვანებები რომ არ გვქონდეს. ხშირად სამელიორაციო სამუშაოები ბოლომდე არ სრულდება, რაც ეარყოფით გავლენას ახდენს სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაზე. საჭიროა კიდევ უფრო ოპერატიულად და უკეთ ვუხელმძღვანელოთ სამელიორაციო სამუშაოებს.

ქარელის რაიონის სოფელ მოხისის კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ **გ. ლობჟანიძემ** თქვა, რომ მეურნეობისათვის მეტად ეფექტიანი გამოდგა რწყვა. 1958 წლამდე, როცა კოლმეურნეობას ჯერ კიდევ არ გააჩნდა სარწყავი მიწები, მოსავლიანობა მეტად მცირე იყო და მეცხარეები ვვალვისაგან იღუპებოდა. მას შემდეგ კი, რაც ტაშისკარის არხმა კოლმეურნეობას მაცოცხლებელი წყალი მისცა, მდგომარეობა შეიცვალა. მნიშვნელოვნად გაიზარდა მოსავლიანობა, ამაღლდა კოლმეურნეობის ეკონომიკა. შარშან მეურნეობის ფულადმა შემოსავალმა 350 ათასი მანეთი შეადგინა. კოლმეურნეები უდიდესი კმაყოფილებით შეხვდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმის გადაწყვეტილებებს და მხურვალედ შეუდგნენ მათ შესრულებას.

პლენუმზე ვრცელი სიტყვა წარმოთქვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატმა, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა **ვ. პ. მეჟავანაძემ.**

ამხ. ვ. პ. მეჟავანაძის სიტყვა

ამხანაგებო! დღეს ჩვენ განვიხილავთ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმის შედეგებს, მარცვლეული და სხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი და მყარი მოსავლის მოსაყვანად მიწების მელიორაციის ფართოდ განვითარების საკითხებს.

პარტია ყოველთვის გასწავლის განსაკუთრებული ყურადღება მიგაქციოთ სამეურნეო და კულტურული მშენებლობის ყველაზე დიდმნიშვნელოვან უბნებს, ყველა საკითხიდან ამოვარჩიოთ უაღრესად დიდმნიშვნელოვანი საკითხები, რომლებიც უწინარეს ყოვლისა უნდა განვიხილოთ.

ამასთან დაკავშირებით განსაკუთრებით ღირსშესანიშნავია, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პირველი პლენუმი, რომელიც პარტიის XXIII ყრილობის შემდეგ შეიკრიბა, მიეძღვნა სოფლის მეურნეობის საკითხებს.

ეს კიდევ ერთხელ მოწმობს იმ უდიდეს ყურადღებას, რომლითაც ჩვენი პარტია ეკიდება სასოფლო-სამეურნეო წარმოების მკვეთრ აღმავლობას, ჩვენს ქვეყანაში სოფლის მეურნეობის პროდუქტების ნამდვილი სიუხვის შექმნას.

ამხანაგებმა კარგად იციან, რომ პარტიის XXIII ყრილობაზე, ყრილობამდე კი ცენტრალური კომიტეტის მარტის (1965 წლის) პლენუმზე მთელი ძალით იყო ხაზგასმული, თუ რა მნიშვნელობა აქვს სოფლის მეურნეობას, როგორც ჩვენი ეკონომიკის უმნიშვნელოვანეს დარგს, რომელზეც დამოკიდებულია მოსახლეობის ნორმალური მომარაგება კვების პროდუქტებით, მრეწველობისა კი ნედლეულით.

ჩვენი ქვეყნის სოფლის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობის ამოცანა სკკპ XXIII ყრილობამ განსაზღვრა როგორც უმნიშვნელოვანესი შემადგენელი ნაწილი ჩვენი პარტიისა და ხალხის ბრძოლისა კომუნიზმის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შექმნისათვის.

ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმზევე ახალი ძალით იყო ხაზგასმული, რომ დიდად გავითარებული სოფლის მეურნეობა მთელი სოციალისტური ეკონომიკის შემდგომი აღმავლობისა და საბჭოთა ხალხის ცხოვრების დონის განუხრელი ამაღლების აუცილებელი პირობაა.

უნდა აღინიშნოს, რომ რესპუბლიკის პარტიულმა, საბჭოთა და სასოფლო-სამეურნეო ორგანოებმა, რომლებიც ახორციელებდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მარტის (1965 წ.) პლენუმის მიერ შემუშავებულ ეკონომიურ და ორგანიზაციულ ღონისძიებებს, უკვე შარშან მოიპოვეს გარკვეული წარმატებანი.

როგორია ეს წარმატებანი? 1964 წელთან შედარებით შარშან რესპუბლიკის კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა საერთო პროდუქციის მოცულობა 36,8 მილიონი მანეთით გაზარდეს. კოლმეურნეობების შემოსავალი გაიზარდა 35 მილიონი მანეთით. მთლიანად რენტაბელური გახდნენ რესპუბლიკის საბჭოთა მეურნეობები, რომლებმაც გასული წელი პირველად დაამთავრეს 10 მილიონი მანეთი მოგებით. მაშინ როცა 1964 წელს მათ 8 მილიონი მანეთი ზარალი ჰქონდათ.

1965 წელს რესპუბლიკაში მოყვანილ იქნა თითქმის ყველა სასოფლო-სამეურნეო კულტურის კარგი მოსავალი. გაიზარდა საზოგადოებრივი მეცხოველეობის პროდუქტიულობა.

ცხოვრება ცხადყოფს, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მარტის პლენუმმა და პარტიის XXIII ყრილობამ სოფლის მეურნეობის აღმავლობის სწორი პოლიტიკური და პრაქტიკული კურსი დასახეს.

ცენტრალური კომიტეტის მარტის პლენუმის შემდეგ განვლილ მოკლე ვადაში განხორციელდა ბევრი ეკონომიური და ორგანიზაციული ღონისძიება, რომელთა მიზანია კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების მატერიალურ-ტექნიკური აღჭურვის გაუმჯობესება, მიწათმოქმედებისა და მეცხოველეობის ინტენსიფიკაცია, სოფლის მეურნეობის მუშაკთა მატერიალური დაინტერესების გაზრდა და კეთილდღეობის გაუმჯობესება.

ამჟამად ძირითად ამოცანად პარტია სახავს მიწების მელიორაციის საკითხებს, რაც მიწათმოქმედების კულტურის ამაღლების, მიწის ნაყოფიერების გაზრდისა და უხვი და მყარი მოსავლის მოყვანის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ბერკეტია.

ამჟამად პარტიამ აიღო მელიორაციის კურსი.

ცენტრალური კომიტეტის მაისის პლენუმზე, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის სიტყვაში ხაზგასმით იყო აღნიშნული, რომ ეს არ არის მიმდინარე კამპანია, რომ ეს სოფლის მეურნეობის დარგში პროგრამაა, რომელიც დიდი დროისათვის არის გათვალისწინებული, პროგრამა, რომელიც მოითხოვს უდიდეს მეცადინეობასა და მნიშვნელოვან კაპიტალურ დაბანდებებს და მატერიალურ-ტექნიკურ საშუალებებს, პარტიის, მთელი ხალხის უდიდეს მეცადინეობას.

საქართველოსათვის, მისი მრავალდარგოვანი სოფლის მეურნეობის პირობებში, სარწყავი მიწათმოქმედების შემდგომი განვითარების საკითხებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება.

ჩვენში ოდითგანვე ვითარდება სარწყავი მიწათმოქმედება, შემთხვევითი როდია, რომ ხალხურმა ზეპირსიტყვიერებამ ამდენი ბრძნული გამოთქმა შემოინარჩუნა წყლის მაცოცხლებელი ძალის შესახებ, წყლისა, რომელიც კვებავს მშობლიურ მიწას, ასაზრდოებს მას, აძლევს ძალასა და ბარაქას.

ტენის სიუხვე, რომელსაც მინდვრად სიცოცხლე მოაქვს, ქართველი გლეხის, ქართველი ხალხის სანუკვარი ოცნება იყო.

დღეს მინდა ჩვენი პლენუმის მონაწილეებს შევახსენო, რომ ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინი თავის წერილში „აზერბაიჯანის, საქართველოს, სომხეთის, დაღისტნის და მთიელთა რესპუბლიკის ამხანაგ-კომუნისტებს“ იძლეოდა ისტორიულ მითითებას — დაეწყოთ დიდი სარწყავი სამუშაოები.

„მორწყვა, — წერდა ლენინი,— ყველაზე მეტად საჭიროა და ყველაზე უფრო გარდაქმნის მხარეს, აღორძინებს მას,... განამტკიცებს სოციალიზმზე გადასვლას“.

და დღეს, ჩვენს პლენუმზე სიამაყით შეგვიძლია განვაცხადოთ, რომ საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების პირველ წლებში დაწყებული რწყვის დიდი სამუშაოები ახლა წარმატებით გრძელდება, ახალ ხუთწლეულში კი კიდევ უფრო განვითარდება, რომ ასრულებენ რა პარტიის ნებას, მთელი ხალხის ნებას, კავკასიელი კომუნისტები, რომლებსაც მიმართავდა ლენინი, ახლა მომძე რესპუბლიკების ყველა მშრომელთან ერთად წარმატებით ასრულებენ ლენინის მითითებას, ახორციელებენ მას დიდ, პრაქტიკულ საქმეებად.

ახორციელებდნენ რა ახალგაზრდა საბჭოთა რესპუბლიკის სოციალისტური გარდაქმნის გეგმას, საქართველოს პარტიულმა და საბჭოთა ორგანიზაციებმა დიდი მუშაობა გასწიეს სარწყავი სისტემების მშენებლობისათვის.

უწინარეს ყოვლისა უნდა დავასახელოთ ზემო სამგორის სარწყავი სისტემა. რომლის მეოხებითაც 36 ათას ჰექტარზე მეტი გვალვიანი მიწა ირწყვება თბილისისა და რუსთავის გარშემო.

ქვემო სამგორის სარწყავი სისტემის მშენებლობის დამთავრების შემდეგ კი რესპუბლიკაში სარწყავი მიწების ფართობი კიდევ 39 ათასი ჰექტარით გაიზრდება.

ზემო სამგორის სარწყავი სისტემის ნორმალური, შეუფერხებელი მუშაობა უზრუნველყო სიონის დიდი წყალსაცავის აგებამ, რაც 1963 წელს დამთავრდა. ეს წყალსაცავი არეგულირებს მდინარე იორის ჩანადენს და სარწყავი სეზონის დამდეგისათვის აგროვებს დიდძალ წყალს — 300 მილიონ კუბურ მეტრს.

კარგად ამარაგებს ტენით სამრეწველო მებაღეობის რაიონებს ტაშისკარის სარწყავი სისტემა.

ოდესღაც გვალვიანი და უნაყოფო ვრცელი პლატო, რომელიც თბილისთან უშუალოდ ახლოს მაღლობზე მდებარეობს, თელეთის სარწყავი სისტემის მეშვეობით ამჟამად იქცევა ქალაქის მოსახლეობის ბოსტნეულით, ხილით, რძითა და სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტებით მომარაგების მტკიცე ბაზად.

ზემო ალაზნის სარწყავი არხის მშენებლობის დამთავრების შემდეგ საშინი აღარ იქნება ბუნების ჭირვეულობა. ამ არხის წყალობით უზრუნველვყოფთ სასოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი და მყარი მოსავლის მოყვანას კახეთის ნაყოფიერ მიწებზე.

ზემო ალაზნის სარწყავი სისტემის მშენებლობა მარტო წყალთა მეურნეობის მუშაკების კი არა, საქართველოს ყველა მშრომელის ღირსების საქმეა.

რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის განვითარებისათვის არანაკლებ დიდი მნიშვნელობა აქვს სამუშაოებს, რომლებიც ხორციელდება კოლხიდის დაბლობის ამოშრობისა და ათვისებისათვის.

ჯერ კიდევ ოცდაათიან წლებში ჩვენი ქვეყნის კოლექტივიზაციის დასაწყისში პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს მითითებით გადაწყდა კოლხიდის დაბლობის დაჭაობებული მიწები ქცეულიყო აყვავებულ მხარედ, ნამდვილ ნარინჯის ველად.

მთელი ამ წლების მანძილზე კოლხიდაში ამოშრობილია 66 ათას ჰექტარზე მეტი ტერიტორია, რომელზეც შეიქმნა სპეციალიზებული ჩაისა და სუბტროპიკული კულტურების სასამთა მეურნეობები, როგორიც არის ტეხურის მეურნეობა ცხაკაიას რაიონში, „გათხიადი“ და „კოლხეთი“ ხობის რაიონში, გალის ჩაის საბჭოთა მეურნეობა.

კოლხიდის ახალი მიწების ათვისებასთან დაკავშირებით მინდა ამ პლენუმის მონაწილეთა ყურადღება მივაქციო კიდევ ერთ. მეტად დიდმნიშვნელოვან საკითხზე. მიწების მელიორაციის პრობლემას უშუალოდ ერთვის მეორე, არანაკლები პრობლემა, რომელსაც უაღრესად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ბალნეოლოგიურ ღონისძიებებს, რომლებმაც სასოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი და მყარი მოსავლის მისაღებად ამოცანა დასახეს. კოლხიდის მიწების დაშრობა რაიონის მეურნეობებს შესაძლებლობას მისცემს ულითიწლობით ამაღლონ მოსავლიანობა, ჩვენს ქვეყანას მისცენ სოფლის მეურნეობის ... ბალნეოლოგიური ... ...

საფრანგეთის პრეზიდენტი მოსკოვში

21 ივნისს სალამოს საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი გენერალი შარლ დე გოლი მეუღლითურთ სსრ კავშირის დიდ აკადემიურ თეატრში იყო ს. პროკოფიევის ბალეტ „რომეო და ჯულიეტაზე".

საფრანგეთის რესპუბლიკისა და საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო ალმებით მოფენილ ცენტრალურ ლოჟაში პრეზიდენტ შარლ დე გოლთან ერთად იყვნენ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ნ. ვ. პოდგორნი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ა. ნ. კოსიგინი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, სსრ კავშირის კულტურის მინისტრი ე. ა. ფურცევა, საბჭოთა კავშირის ელჩი საფრანგეთში ვ. ა. ზორინი. აქვე იყვნენ საფრანგეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი მორის კუვ დე მიურვილი, საფრანგეთის ელჩი საბჭოთა კავშირში ფილიპ ბოდე და სხვა ფრანგი სტუმრები.

მაყურებელნი ფეხზე ამდგარნი მჭეხარე ტაშით მიესალმნენ ფრანგ და საბჭოთა ხელმძღვანელებს.

სპექტაკლის დაწყების წინ შესრულდა საფრანგეთის რესპუბლიკისა და საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო ჰიმნები.

მოსკოველები, რომლებიც დიდი თეატრის წინ მოეთანზე შეკრებილიყვნენ, პრეზიდენტ შარლ დე გოლს შეხვდნენ მხურვალე ტაშით, რითაც ერთხელ კიდევ გამოხატეს თავიანთი მეგობრული გრძნობები საფრანგეთისა და მისი ხალხისადმი.

მოსკოვი, 21 ივნისი. (საკადესი). ქალაქის ბევრ რაიონში ნახავდით დღეს მანქანების კორტეჟს, რომლებშიც იყვნენ საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი გენერალი შარლ დე გოლი და სხვა ფრანგი სტუმრები, რომლებიც ეცნობიან დედაქალაქს. ლენინის გორაზე, მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დიდმალალ შენობასთან. საიდანაც მოჩანს მოსკოვის ფართო პანორამა, შარლ დე გოლი მანქანიდან გადმოვიდა. აქ მას გულთბილად მიესალმნენ მოსკოველები. სპპატიო სტუმარი და მისი თანმხლები პირები ტკბებოდნენ მოსკოვის ხედით.

სტუმრებს ახლდა მოსკოვის საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე ვ. თ. პრომისლოვი, რომელიც ახსნა-განმარტებას აძლევდა შარლ დე გოლს.

საფრანგეთის პრეზიდენტის მეუღლე იეონნ დე გოლი დღეს ეცნობოდა კრემლის ღირსშესანიშნაობებს. მან დაათვალიერა საჯურვლის პალატის კოლექციები, ტრეტიაკოვის დიდი სასახლე, იყო ტაძრებში.

სპპატიო სტუმარს ახლდნენ ვ. პ. ბრეჟნევი, კ. ა. კოსიგინი, ლ. დ. გრომიკო, ნ. ვ. პოდგორნი. ამავე დროს საფრანგეთის ოფიციალური პირნი, რომლებიც პრეზიდენტთან ერთად ჩამოვიდნენ ჩვენს ქვეყანაში.

ამავე დღეს ივონა დე გოლი მიიწვიეს ჩაიზე.

21 ივნისს საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი გენერალი შარლ დე გოლი და სხვა ფრანგი სტუმრები ეცნობოდნენ მოსკოვს. ლენინის გორაზე, მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დიდმალალი შენობიდან, საიდანაც დედაქალაქის ფანორამა მოჩანს, სპპატიო სტუმარი და მისი თანმხლები პირნი ტკბებოდნენ მოსკოვის სილამაზით.

ფრანგი სტუმრები იყვნენ წითელ მოედანზე, კომკავშირის, მიჩურინის, ლომონოსოვისა და კუტუზოვის პროსპექტებზე, მათ უჩვენეს აგრეთვე კალინინის პროსპექტის ახალშენებანი.

საფრანგეთის პრეზიდენტის მეუღლე ივონა დე გოლი ეცნობოდა კრემლის ღირსშესანიშნაობებს.

გრძელდება საგჭოთა კავშირ-საფრანგეთის მოლაპარაკება

22 ივნისს კრემლში გრძელდებოდა მოლაპარაკება საბჭოთა კავშირის ხელმძღვანელებსა და საფრანგეთის პრეზიდენტს შორის.

საბჭოთა კავშირის მხრივ მოლაპარაკებაში მონაწილეობდნენ ლ. ი. ბრეჟნევი, ა. ნ. კოსიგინი, ნ. ვ. პოდგორნი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო.

საფრანგეთის მხრივ მოლაპარაკებაში მონაწილეობდნენ საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი გენერალი შარლ დე გოლი, საგარეო საქმეთა მინისტრი მ. კუვ დე მიურვილი.

მოლაპარაკების დროს, რომელიც ურთიერთგაგებისა და გულითადობის ატმოსფეროში მიმდინარეობდა, განიხილეს საბჭოთა კავშირ-საფრანგეთის ურთიერთობების ყოველმხრივი გაფართოებისა და სსრ კავშირსა და საფრანგეთს შორის ხანგრძლივ ბრძოლაში ერთმანეთის დახმარების გაღრმავების საკითხები, განაგრძეს აგრეთვე უმნიშვნელოვანესი საერთაშორისო პრობლემების განხილვა.

მეგობრობის ვითარებაში

1966 წლის 8-20 ივნისს მოსკოვში მიმდინარეობდა საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირისა და კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობათა ეკონომიური დელეგაციების მოლაპარაკება.

საბჭოთა კავშირის მხრივ დელეგაციას მეთაურობდა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ამხ. ვ. ნ. ნოვიკოვი, კორეის მხრივ — კორეის შრომის პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის თავმჯდომარის მოადგილე ამხ. ლი დიუ ენი.

მოლაპარაკება მიმდინარეობდა ძმური მეგობრობისა და ურთიერთგაგების ატმოსფეროში.

მოლაპარაკების შედეგად ხელი მოაწერეს: შეთანხმებას სსრ კავშირისა და კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის ეკონომიური და ტექნიკური თანამშრომლობის შესახებ, შეთანხმებას სსრ კავშირისა და კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის საქონლის ურთიერთმიწოდების შესახებ 1967-1970 წლებისათვის და ოქმს თევზეურაში სსრ კავშირისა და კორეის სახალხო-დემოკრატიულ რესპუბლიკას შორის თანამშრომლობის შესახებ.

სსრ კავშირისა და კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის შორის დადებული ეკონომიური და ტექნიკური თანამშრომლობის შეთანხმებით საბჭოთა კავშირი ხელს შეუწყობს კორეის სახალხო-დემოკრატიულ რესპუბლიკას კიმ ჩაკის სახელობის მეტალურგიული ქარხნის გაფართოებაში (ცვილი და ცხელი გლინვის დგანების დადგმაში), პუანხანის თბოელექტროცენტრალის, ნავთობგადასამუშავებელი ქარხნის, ამიაკის ქარხნისა და სხვა სამრეწველო ობიექტების მშენებლობაში.

მხარეთა მისწრაფება, კიდევ უფრო განავითარონ ეკონომიური ურთიერთობა აისახა აგრეთვე შეთანხმებით სსრ კავშირისა და კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის საქონლის ურთიერთმიწოდების შესახებ 1970 წლამდე პერიოდისათვის.

შეთანხმებით გათვალისწინებულია, რომ საქონელბრუნვა უახლოესი 4 წლის განმავლობაში მნიშვნელოვნად გადიდდება 1961-1965 წლებში ვაჭრობის მიღწეულ მოცულობასთან შედარებით. ამასთან გაფართოვდება ურთიერთმისაწოდებელი საქონლის ნომენკლატურა.

საბჭოთა კავშირი მნიშვნელოვნად გაადიდებს კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკისათვის მანქანებისა და მოწყობილობის, აგრეთვე სათბობის, ბამბის, მრეწველობისათვის საჭირო მასალების (შავი და ფერადი ლითონების ნაგლინის), ავტომობილების, ქიმიური პროდუქტებისა და სახალხო მოხმარების სხვა საქონლის მიწოდებას.

კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკა საბჭოთა კავშირს მიაწვდის უფრო მეტ შავი ლითონების ნაგლინს, ლეგირებულ ფოლადს, არამადნეულ წიაღისეულს, საშენ მასალებს, ქიმიურ პროდუქტებს, მსუბუქი მრეწველობის საქონელს, ფერად ლითონებსა და სხვა საქონელს.

საქონლის ურთიერთმიწოდება ხელს შეუწყობს ორივე ქვეყნის სახალხო მეურნეობის შემდგომ წარმატებით განვითარებას.

თევზეურაში სსრ კავშირისა და კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის თანამშრომლობის შესახებ ოქმის შესაბამისად მხარეები შეთანხმდნენ, რომ ორივე ქვეყნების მეგბადურებს, რომლებიც თევზის რეწვას ეწევიან შორს თავიანთი ნაპირებიდან, დახმარებას გაუწევენ სტიქიური უბედურებებისაგან თავის დაცვაში, სათბობის, სასმელი წყლის, სურსათის მარაგის შევსებაში და სხვ.

მხარეებმა კმაყოფილებით აღნიშნეს, რომ აღნიშნულ შეთანხმებათა და ოქმის ხელმოწერა ხელს შეუწყობს იმ ძმური მეგობრობისა და თანამშრომლობის ტრადიციული ურთიერთობის შემდგომ განმტკიცებას, რომლებიც ისტორიულად დამყარდა სსრ კავშირისა და კორეის სახალხო-დემოკრატიულ რესპუბლიკას შორის.

თბილისი მოსკოვში

მოსკოვი, 22 ივნისი. (საკადესის კორ.). დღეს მოსკოვში, რკინიგზელთა კულტურის ცენტრალურ სახლში მუშაობა დაიწყო ხორცისა და რძის მრეწველობის მუშაკთა სრულიად საკავშირო თათბირმა.

მოხსენება სკკ XXIII ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესრულებაში ხორცისა და რძის მრეწველობის ამოცანების შესახებ გააკეთა სსრ კავშირის ხორცისა და რძის მრეწველობის მინისტრმა ს. ფ. ანტონოვმა.

თათბირში მონაწილეობენ სკკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ა. ნ. შელეპინი, რუსეთის სფსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ა. მ. შკოლნიკოვი, სსრ კავშირის ვაჭრობის მინისტრი ა. ი. სტრუევი, სკკ ცენტრალური კომიტეტის განყოფილებების გამგეები ი. ი. კაბკოვი და პ. კ. სიზოვი.

ბედნიერი ვარ...

ბედნიერი ვარ, რომ სსრ კავშირში ვიმყოფები პრეზიდენტ შარლ დე გოლის ვიზიტის ღირსშესანიშნავ დღეებში, განუცხადა საკადესის კორესპონდენტს საფრანგეთის საათის ფირმა „ლიპ"-ის დირექტორის მოადგილემ ქან ლავიელტმა.

ლავიელტი და მეორე ფრანგული ფირმის „სლავა" წარმომადგენელი მორის კარუზო მოსკოვში ჩამოვიდნენ სსრ საბჭოთა კავშირის საგარეოსავაჭრო ორგანიზაციათა მოწვევით. 21 ივნისს სტუმრები იყვნენ მეორე საათის ქარხანაში. მათ დაათვალიერეს საამქროები, ესაუბრნენ მუშებს.

როგორც ცნობილია, ამას წინათ მოსკოვში დამთავრდა იმ მინისტრთა თათბირი, რომელ ებიც სოციალისტური ქვეყნების უმაღლესი განათლების საკითხებს განიხილავენ. ამ თათბირის მონაწილეთა ჯგუფი მესამე დღეა იმყოფება საქართველოში. მათ შორის არიან გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის უმაღლესი და სპეციალური განათლების სტატსმდივანი ოიანმან გისმანი,—სტატს-სამდივნოს მეცნიერი თანამშრომლები ინგბორგ ჰოფმანი და პაინც ვოთჰანნი, სტატს სამდივნოს სოციალისტური ქვეყნების განყოფილების გამგის მოადგილე, გერჰარდტ რანფტი, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მოსკოვის საელჩოს მეორე მდივანი ედგარ რაინჰარდტი, ბულგარეთის სახალხო განათლების სამინისტროს უმაღლესი განათლების სამმართველოს უფროსი იანკო იანევი, პოლონეთის ტექნიკის მეცნიერებათა დეპარტამენტის დირექტორის მოადგილე ანჯეი ბუტლერი.

სოციალისტური ქვეყნების განათლების მოღვაწენი მიიღეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში. სკკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. პ. მეჟლაძე გულთბილად მიესალმა სტუმრებს. მან სტუმრებს გააცნო რესპუბლიკის ცხოვრება, მისი მიღწევები ეკონომიკისა და კულტურის განვითარებაში, ესაუბრა იმაზე, თუ როგორ იბრძვიან საქართველოს მშრომელები სკკ XXIII ყრილობის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის.

საუბარს დაესწრნენ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეცნიერებისა და სასწავლებელთა განყოფილების გამგე დ. ბ. ლაშქარაძე, საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მინისტრი გ. ნ. ჯიბლაძე, რესპუბლიკის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მინისტრის პირველი მოადგილე ზ. ი. ფორაქიშვილი, სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს პასუხისმგებელი მუშაკი ა. ბ. მედვედევი.

გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის, ბულგარეთისა და პოლონეთის წარმომადგენლები, რომლებიც უმაღლესი განათლების საკითხებს განაგებენ, ეწვევიან აგრეთვე საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს. მინისტრმა გ. ნ. ჯიბლაძემ მათ გააცნო, თუ როგორ დგას რესპუბლიკაში სახალხო განათლების საქმე.

საზღვარგარეთელი ამხანაგები გაეცნენ უნივერსიტეტისა და საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის საქმიანობას, დაათვალიერეს თბილისის ღირსშესანიშნაობანი, იმოგზაურეს კახეთსა და მცხეთაში.

დღეს, 23 ივნისს, სტუმრები მოსკოვს მიემგზავრებიან.

ერთი მეურნეობის ადამიანები

პირდაპირ ზვრებში შევხვდით საჩხერის მეკვანახეობის საბჭოთა მეურნეობის კომუნისტური შრომის ადამიანებს. დილით ადრე უბნებსა და ბრიგადებში მუშაობა უკვე გაჩაღებული იყო.

— ოთხას ოცდათხუთმეტი ჰექტარი ვენახის მოვლა იოლი საქმე არ არის, გვიხსნის მეურნეობის დირექტორი აგრონომ-ეკონომისტი ამხ. შ. ჯიღლაძე. მაგრამ ახლა მართლა უუნარო უნდა იყო კაცი, რომ მეურნეობა ჩაბორბეს. უკანასკნელ წლებში ჩვენი პარტიის მიერ დასახულმა ისტორიულმა ღონისძიებებმა ყველა პირობა შეგვიქმნა სოფლის მეურნეობის მუშაკებს იმისათვის, რომ მივიღოთ უხვი მოსავალი, მეურნეობის ყველა დარგი გავხადოთ რენტაბელური.

მეურნეობის ყველა მუშაკი, როგორც ერთი კაცი, გამოსულია სამუშაოდ. საქმე კი ბევრი აქვთ. ვენახების ძირებს შორის თოხნა, შაბიამნის შესხურება და ბოგირდის შეფრქვევა, გათამამებული რქების აკვრა, ზედმეტი ამონაყრების მოცილება და სხვა სამუშაო დროზე, აგროტექნიკურ ვადებში უნაკლოდ უნდა შესრულდეს.

ამ მეურნეობაში თვითეულ ძირ ვაზს სიყვარულით დასტრიალებენ თავს სპეციალისტებიცა და მუშებიც. დირექტორიცა და უბნისა თუ ბრიგადის მეთაურები — ყველა, ვისაც ნაკვეთი მიჩენილი აქვს მოსავლელად.

სწორედ საქმის ახალმა ერთობლივმა სიყვარულმა, ხელმძღვანელთა ორგანიზატორულმა მუშაობამ განაპირობა საჩხერის მეკვანახეობის საბჭოთა მეურნეობის წარმატება. აქ ყველა სიახლისა და ინიციატივის წამომწყებია მეურნეობის პარტიული ორგანიზაცია (პარტიული კომიტეტის მდივანი შ. მაჭარაშვილი). ეს ოცდაერთი კომუნისტი, სამოცდაშვიდი კომკავშირელი ენერგიულად შრომობს. იმისათვის, რომ სამშობლოს მისცენ მეტი ყურძენი. და არა მარტო ყურძენი, არამედ მეცხოველეობისა და სხვა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტები.

ადამიანი სწავლასა და შრომაში ყალიბდება, მოწინავე ხდება. თითქმის ყველა ცდილობს ამ მშვენიერ მეურნეობას ხვავი და ბარაქა შემატოს. კომუნისტური შრომის სახელის მოპოვებისათვის იბრძვის პირველი აგრონომი, რომლის უფროსია აგრონომი ი. ძაბარაშვილი. კომუნისტ ო. ქაფანაძის ბრიგადამ შარშან საშუალოდ ჰექტარზე 60 ცენტნერზე მეტი ყურძენი მიიღო. კომუნისტმა ვ. ფალავანდიშვილმა მოსავლელად გამოყოფილ ნაკვეთზე ჰექტარზე გადაანგარიშებით 84 ცენტნერი ყურძენი მოიყვანა, ხოლო ალა ალაბანაძემ ნახევარ ჰექტარზე — 110 ცენტნერი. კომკავშირელმა ივდიანი დეკანოიძემ სანიმუშოდ მოუარა გამოყოფილ ნაკვეთს და ჰექტარზე გადაანგარიშებით 90 ცენტნერი ყურძენი შემატა მეურნეობას. ასეთი მოწინავეები აქ მრავალია.

მეურნეობამ შარშან სახელმწიფოს ჩაბარა 913 ტონა ყურძენი ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 770 ტონისა. მოგებამ 190 ათას მანეთს გადააჭარბა. მარტო პრემიის სახით გაიცა 67 ათასი მანეთი. ყურძნის წარმოების წლითიწლობით ზრდასთან ერთად მცირდება დანახარჯები პროდუქციის ერთეულზე.

შარშან ცენტნერი ყურძნის წარმოებისათვის უნდა დაეხარჯათ 32 მანეთი, ფაქტიურად დაიხარჯა 29 მანეთი და 15 კაპიკი. ყოველი 1.000 ცალი ვაზის ნერგის წარმოებისათვის დახარჯულია 195 მანეთი ნაცვლად 200 მანეთისა. ასევე თანდათანობით მცირდება დანახარჯები მეცხოველეობის პროდუქტების, ბოსტნეული კულტურების წარმოებაზე.

მეურნეობაში ეს მნიშვნელოვანი წარმატებები მიღწეულია მთელი კოლექტივის დაუღალავი შრომით, მეცნიერების მიღწევებისა და მოწინავეთა გამოცდილების დანერგვით.

როგორია საჩხერელთა გამოცდილება? აქ განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევენ ნაკვეთების სასუქების შეტანას. მას ანხორციელებენ მეცნიერულად დასაბუთებული კარტოგრამების მიხედვით. ამან გარკვეული სიკეთე მოუტანა მეურნეობას. თუ 1965 წლამდე საშუალოდ ყოველწლიურად მთელი ვენახის ფართობზე 304 ტონა ფოსფორიანი და 220 ტონა კალიუმიანი სასუქი იხარჯებოდა, გაანგარიშების შედეგად დაზოგილია 134 ტონა სასუქი, რაც გამოუენებულ იქნა სხვა საჭიროებისათვის. ამ ღონისძიებით მეურნეობა ყოველწლიურად დაზოგავს 2.720 მანეთზე მეტს.

ნაცვრის წინაალმდეგ ბრძოლა ახალი საქმე როდია, მაგრამ აქაც თავი იჩინა ამ მეურნეობის მუშაკთა პროგრესულმა მეთოდმა. 1964-1965 წლებში დაინერგა საქარის საცდელი სადგურის ძიერ რეკომენდებული კალიუმის პერმანგანატის 0,2-0,3-პროცენტიანი ხსნარის გამოყენება. ასევე კარგი შედეგი გამოიღო კალციფირებული სოდის პრეპარატმა. იმ ნაკვეთებში, სადაც ეს პრეპარატები სრულად იყო გამოყენებული, საშუალოდ ჰექტარზე ყურძნის მოსავალმა 120-130 ცენტნერს მიაღწია. მეურნეობაში წარმატებით იყენებენ ზრდის სტიმულატორს ბეტაროფენსინს, ბორდოს სითხეს. შემცველ ზრდის სტიმულატორ ცინებს. ამის შედეგად სანერგის მოწინავე მუშებმა ლ. ენუქიძემ, ზ. დეკანოიძემ, ვ. და ზ. დეკანოიძეებმა საშუალოდ ჰექტარზე 50-55 პროცენტი პირველი ხარისხის ნერგი მიიღეს ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 40 პროცენტისა.

მეურნეობის დირექტორი შ. ჯიღლაძე მუდამ ახლის, პროგრესულის ძიებაშია. ამ საქმეში ფართოდ ანამს სპეციალისტებს და კონკრეტულად წყვეტს ამა თუ იმ საჭირბოროტო საკითხს. დირექტორი დაინტერესდა სასხურებელი მისახმელი აპარატის „ოგ-3"-ის მეურნეობაში დანერგვით. მექანიზატორებმა სასახელოდ შესრულდა დავალება. ამ აპარატის გამოყენებით ჰექტარი ვენახის შეწამვლაზე მოღებულია 7 მანეთი ეკონომია. ამასთან ძმიმე შრომისაგან განთავისუფლდა თორმეტი კაცი. მექანიზატორებმა ჯ. ჯუსიანმა, დ. დეკანოიძემ, ნოე და თალიკო დეკანოიძეებმა საშუალოდ დღეში 7-8 ჰექტარი შეწამლეს და შრომის ნაყოფიერება თითქმის ორჯერ გაადიდეს.

ასე დაიწყო ამ მეურნეობაში ხუთწლედის პირველი წელი. ვენახის მთელ ფართობზე შეტანილია ორგანული და მინერალური სასუქები, დროულად გასხლეს ვაზი, აკარეს და დანამრეს. გაზაფხულზე ორჯერ განახორციელეს დამატებითი გამოკვება, ამდენჯერვე კულტივაცია, თოხნა. დროულად შესრულდა მწვანე ოპერაციები. დღემდე გოგირდი შეფრქვეულია ორჯერ, ბორდოს სითხე შესხურებულია ოთხჯერ.

სახელოვანი მევენახეები ენერგიას, ცოდნას, გამოცდილებას არ იშურებენ, რათა წელს მაღალ წარმატებას მიაღწიონ. მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი სამშობლოს მისცენ ცხრაას ტონაზე მეტი შაქიანური ჯიშის უყურძენი ნაცვლად რვაასი ტონისა, 260 ათასი ცალი პირველი ხარისხის ვაზის ნერგი ნაცვლად 220 ათასი ცალისა. მათი ვალდებულებაა გეგმით გათვალისწინებული 200 ათასი ცალის ნაცვლად დაამზადონ 250 ათასი ცალი სტანდარტული ვაზის სანერგე.

მეურნეობის ხელმძღვანელობამ — დირექციამ, პარტიულმა კომიტეტმა ამ უკანასკნელ ხანს მტკიცედ დანერგეს დავალებათა შესრულებისადმი კონტროლი, გაძლიერდა მომთხოვნელობა ცალეულ მუშაკთა მიმართ, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო საზოგადოებრივი მეურნეობის აღმავლობისათვის ბრძოლას, შრომის ორგანიზაციას. მკაცრი, მაგრამ სამართლიანი ზომები იქნა მიღებული იმათ მიმართ, ვინც გაურბის საერთო შრომას, თავისი მოქმედებით არღვევს საერთო ცხოვრებისა და შრომის დაკანონებულ წესებს.

ყოველივე ამან გაანაწყენა შრომასა და სამართლიან მომთხოვნელობას გადაჩეული ამ მეურნეობის თითო-ოროლა მუშაკი. სხვა რით უნდა აიხსნას ნიკოლოზ წიგნაძის მთელი რიგი უსაფუძვლო საჩივრები საბჭოთა მეურნეობის ხელმძღვანელთა წინააღმდეგ იმის გამო, რომ უკანასკნელ ხანს აქ სერიოზული ღონისძიებები გატარდა საზოგადოებრივი მეურნეობის შემდგომი აღმავლობისათვის. სამწუხაროდ, უსაქმურ და უსაფუძვლოდ განაწყენებულ ადამიანებს წამბალისებელნიც გამოუჩნდათ. საქმის ინტერესები მოითხოვს კი არ წავახალისოთ ისინი, არამედ ვამხილოთ, მზის სინათლეზე გამოვიტანოთ მათი უკანონო ზრახვები.

საჩხერის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის სახელოვან კოლექტივს კი, უკანასკნელ წლებში თვალსაჩინო მიღწევები აქვს და თავისი საქმიანობით კიდევ უკეთეს პერსპექტივას გვპირდება როგორც სამეურნეო წარმატების, ისე მუშა-მოსამსახურეთა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების საქმეში.

ნ. ჯანჯღავა.

„კომუნისტის" სპეც. კორ.

• • •

სურათზე: შ. ჯიღლაძე.

საქართველოს სტუმრები

თათბირი მოსკოვში

მოსკოვი, 22 ივნისი. (საკადესის კორ.). დღეს მოსკოვში, რკინიგზელთა კულტურის ცენტრალურ სახლში მუშაობა დაიწყო ხორცისა და რძის მრეწველობის მუშაკთა სრულიად საკავშირო თათბირმა.

მოხსენება სკკ XXIII ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესრულებაში ხორცისა და რძის მრეწველობის ამოცანების შესახებ გააკეთა სსრ კავშირის ხორცისა და რძის მრეწველობის მინისტრმა ს. ფ. ანტონოვმა.

თათბირში მონაწილეობენ სკკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ა. ნ. შელეპინი, რუსეთის სფსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ა. მ. შკოლნიკოვი, სსრ კავშირის ვაჭრობის მინისტრი ა. ი. სტრუევი, სკკ ცენტრალური კომიტეტის განყოფილებების გამგეები ი. ი. კაბკოვი და პ. კ. სიზოვი.

ბედნიერი ვარ...

ბედნიერი ვარ, რომ სსრ კავშირში ვიმყოფები პრეზიდენტ შარლ დე გოლის ვიზიტის ღირსშესანიშნავ დღეებში, განუცხადა საკადესის კორესპონდენტს საფრანგეთის საათის ფირმა „ლიპ"-ის დირექტორის მოადგილემ ქან ლავიელტმა.

ლავიელტი და მეორე ფრანგული ფირმის „სლავა" წარმომადგენელი მორის კარუზო მოსკოვში ჩამოვიდნენ სსრ საბჭოთა კავშირის საგარეოსავაჭრო ორგანიზაციათა მოწვევით. 21 ივნისს სტუმრები იყვნენ მეორე საათის ქარხანაში. მათ დაათვალიერეს საამქროები, ესაუბრნენ მუშებს.

როგორც ცნობილია, ამას წინათ მოსკოვში დამთავრდა იმ მინისტრთა თათბირი, რომელ ებიც სოციალისტური ქვეყნების უმაღლესი განათლების საკითხებს განაგებენ. ამ თათბირის მონაწილეთა ჯგუფი მესამე დღეა იმყოფება საქართველოში. მათ შორის არიან გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის უმაღლესი და სპეციალური განათლების სტატსმდივანი ოიანმან გისმანი,—სტატს-სამდივნოს მეცნიერი თანამშრომლები ინგბორგ ჰოფმანი და პაინც ვოთჰანნი, სტატს სამდივნოს სოციალისტური ქვეყნების განყოფილების გამგის მოადგილე, გერჰარდტ რანფტი, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მოსკოვის საელჩოს მეორე მდივანი ედგარ რაინჰარდტი, ბულგარეთის სახალხო განათლების სამინისტროს უმაღლესი განათლების სამმართველოს უფროსი იანკო იანევი, პოლონეთის ტექნიკის მეცნიერებათა დეპარტამენტის დირექტორის მოადგილე ანჯეი ბუტლერი.

სოციალისტური ქვეყნების განათლების მოღვაწენი მიიღეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში. სკკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ვ. პ. მეჟლაძე გულთბილად მიესალმა სტუმრებს. მან სტუმრებს გააცნო რესპუბლიკის ცხოვრება, მისი მიღწევები ეკონომიკისა და კულტურის განვითარებაში, ესაუბრა იმაზე, თუ როგორ იბრძვიან საქართველოს მშრომელები სკკ XXIII ყრილობის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის.

საუბარს დაესწრნენ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეცნიერებისა და სასწავლებელთა განყოფილების გამგე დ. ბ. ლაშქარაძე, საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მინისტრი გ. ნ. ჯიბლაძე, რესპუბლიკის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მინისტრის პირველი მოადგილე ზ. ი. ფორაქიშვილი, სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს პასუხისმგებელი მუშაკი ა. ბ. მედვედევი.

გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის, ბულგარეთისა და პოლონეთის წარმომადგენლები, რომლებიც უმაღლესი განათლების საკითხებს განაგებენ, ეწვევიან აგრეთვე საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს. მინისტრმა გ. ნ. ჯიბლაძემ მათ გააცნო, თუ როგორ დგას რესპუბლიკაში სახალხო განათლების საქმე.

საზღვარგარეთელი ამხანაგები გაეცნენ უნივერსიტეტისა და საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის საქმიანობას, დაათვალიერეს თბილისის ღირსშესანიშნაობანი, იმოგზაურეს კახეთსა და მცხეთაში.

დღეს, 23 ივნისს, სტუმრები მოსკოვს მიემგზავრებიან.

სოციალისტური ცხოვრება

უშიშროების საბჭოში

ნიუ-იორკი, 22 ივნისი. (საკადესი). უშიშროების საბჭომ ერთხმად მოიწონა ინგლისელი ელჩის ჯორჯ ბროუნის ანგარიში ინდოეთ-პაკისტანის ომის შედეგებზე. ანგარიშში ნათქვამია, რომ ინდოეთ-პაკისტანის ომის შედეგად ორივე ქვეყნის ეკონომიკა ერეოდა. ომის ბოლოს ინდოეთ-პაკისტანის ომის ადგილზე ჩასულ ინგლისელ ელჩს ეცნობა

ტყე ბუნების დიდი საუნჯეა

ტყე ქვეყნის სიმდიდრეა. ამიტომ არის, რომ ჩვენში ახლა დიდი ყურადღება ექცევა სატყეო მეურნეობის განვითარებას, ტყის ზოლების გაშენებას, კეთილმოწყობასა და მოვლა-პატრონობას. ტყის დაცვა და გაშენება სახალხო საქმედ გამოცხადდა.

საქართველოს მოსახლეობა ფართოდ გამოეხმაურა ბუნების დაცვის კანონის პრაქტიკულად განხორციელებას, რის შედეგადაც საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტი, საბჭოთა მეურნეობები და კოლმეურნეობები გადაჭარბებით ასრულებენ ტყის კულტურების დარგვის ყოველწლიურ გეგმას. გაატყიანეს უტყეო ხრიოკი ადგილები და დასახლებული პუნქტები, საწარმო-დაწესებულებები, სკოლებისა და საავადმყოფოების ტერიტორიებზე მოეწყო პარკები და სკვერები. მწვანე ნარგავებით შეიმოსა ადგილობრივი და რესპუბლიკური მნიშვნელობის გზების დიდი ნაწილი.

სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტი დიდი ყურადღებით ეკიდება ტყის ახალი მასივების გაშენების საქმეს. 1966 წლისათვის, ე. ი. შვიდწლედის მანძილზე ტყის კულტურები გაშენებულია 27 ათას ჰექტარ ფართობზე ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 26 ათასი ჰექტარისა. ახალ ხუთწლედში გათვალისწინებულია კულტურების გაშენება 50 ათას ჰექტარზე, საიდანაც მიმდინარე წლის გაზაფხულზე უკვე გაშენდა 8.357 ჰექტარი.

სატყეო მეურნეობებთან მოწყობილ სანერგეებში და სკოლა-პლანტაციებში ყოველწლიურად გამოჰყავთ 40 მილიონამდე ტყის და ხეხილის სხვადასხვა ჯიშის ნერგები, რომლებიც ხმარდება რესპუბლიკის გამწვანება-გატყიანების საქმეს.

შვიდწლედის მანძილზე გაშენდა ტყე-პარკები თბილისის ზღვაზე, მახათა-ვარკეთილზე, ექადიაში და სხვ. წარმოებს ჯანდარის (გარდაბნის რაიონი) მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობის ტერიტორიის გატყიანება, სადაც 1966 წლისათვის გაშენებულია 248 ჰექტარი მინდორსაცავი ზოლები. მიმდინარე წელს სამგორის სატყეო მეურნეობის კოლექტივი კვლავ განაგრძობს აღნიშნული საბჭოთა მეურნეობის ტერიტორიაზე მინდორსაცავი ზოლების გაშენებასა და 150 ჰექტარზე ხრიოკი ფართობების გატყიანების სამუშაოებს.

საქართველოს სსრ ბუნების დაცვის საზოგადოების რაიონული საბჭოები ენერგიულად მუშაობენ რაიონების გამწვანება-გატყიანებისათვის. მოსახლეობის აქტიური მონაწილეობით ყოველწლიურად ირგვება 4 მილიონამდე ხე და ბუჩქი. მათ რიცხვში 40 პროცენტი ხეხილია.

გამწვანებულია ილია ჭავჭავაძის ობელისკის მიდამოები წიწამურთან, კოჯორის მარჯანიშვილის სახლ-მუზეუმი ყვარელში, გამწვანდა ყვარელ-ლაგოდეხის გზატკეცილი 30 კილომეტრზე — აქ დაირგო 10 ათასზე მეტი კაკლისა და სხვა ჯიშების მოზრდილი ხეები.

როგორც წინა წლებში, მიმდინარე წლის გაზაფხულზე სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტის, თბილისის საქალაქო და რაიონული პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციების ხელმძღვანელობით ქალაქის გამწვანების სამუშაოში აქტიური მონაწილეობა მიიღო თბილისის მოსახლეობამ. თბილისის ზღვის, კუს ტბის და ნაძიკვარის მიდამოებში დაირგო 20 ათასზე მეტი ხე და ბუჩქი. ახლა მთავარია ნარგავების მოვლა-გახარება. საჭიროა ყველა რაიონსა და დასახლებულ პუნქტში შეიქმნას მწვანე ნარგავების დამცველი საზოგადოებრივი ბრიგადები.

ტყის დაცვის გაუმჯობესების საქმეში ზემდგომი ხელმძღვანელი ორგანოების მიერ მიღებულ ღონისძიებათა განხორციელების შედეგად მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა ტყის მოვლა-დაცვის მდგომარეობა, საგრძნობლად შემცირდა ტყის დამამზადებელ ორგანიზაციათა რიცხვი. ადრე ტყის ჭრაზე მომუშავე ორგანიზაციათ-დაწესებულებათა 750 იყო, შემდეგ ეს რიცხვი 300-მდე იქნა დაყვანილი, ხოლო დღეისათვის ტყის ძირითადი დამამზადებელი ორგანიზაცია 5-6-ს არ აღემატება. აიკრძალა საახალწლო ნაძვისხეების დამზადება, რისთვისაც ათეულ ათასობით ნაძვის ახალგაზრდა ხე იჭრებოდა.

ტყეების წესიერი ექსპლოატაცია კი არ აუარესებს ტყის მდგომარეობას, არამედ აუმჯობესებს მას. მაგრამ წარსულში წარმოებულმა უსისტემო მტაცებლურმა ჭრამ გამოიწვია ტყის მეურნეობის გაუარესება. სამამულო ომის დროს შეწყდა მერქნის შემოზიდვა, რესპუბლიკის ხეობებიდან ტყეზე მოთხოვნილება მთლიანად ჩვენს ტყეებს დაეწვა, ამის შედეგად კი მთლიანად ამოიწურა მისადგომ ადგილებზე მოსაჭრელი ტყის მარაგი.

მისადგომ ადგილებში ტყის შემდგომი ექსპლოატაცია გამოიწვევს გადაჭარბებულ ჭრას, ტყის კორომების სიხშირის დაქვეითებას—მათს გაეჩხირებას, რის შედეგადაც დაირღვევა საქართველოს მთაგორიანი ტყეების წყალშენახვითი და ნიადაგდაცვითი ფუნქციები.

ამ მდგომარეობის გამოსწორებისა და ტყის არსებული სიხშირის შენარჩუნების მიზნით ზემდგომმა ორგანოებმა მიიღეს დადგენილება, რომ ტყით სარგებლობა წარმოებდეს მუდმივი და თანაბარი სარგებლობის პრინციპით და არ დაუშვან ტყით სარგებლობა საექსპლოატაციო უბნებში წლიური საშუალო მატების გადაჭარბებით.

ამასთან ერთად არასწორად მიიჩნია უნებურ-ამორჩევითი ჭრის სისტემით ტყის ჭრა და საჭიროდ ჩათვალა მისი ამოღება საქართველოს სსრ ტყის ჭრის წესებიდან.

ამ ღონისძიებათა განხორციელებისათვის საჭიროა საექსპლოატაციო გზების მოწყობა, რათა ავითვისოთ ისეთი მიუვალი ტყის აგარაკები, როგორიც არის: გაგრის სატყეო მეურნეობის—კუშბაჰეშტის, სოხუმის სატყეო მეურნეობის—ფსაშნის, გულრიფშის სატყეო მეურნეობის—ბრაბმის, მესტიის სატყეო მეურნეობის — არშრასს, რომისღელის და ლარაკვაკვას, ონის სატყეო მეურნეობის—სორის და ღებების, ამბროლაურის სატყეო მეურნეობის—ურავის საბუეოს, ქუთაისის სატყეო მეურნეობის—ციხრის და გორდის, ყვარლის სატყეო მეურნეობის—არეშისხევის და უკანაჭალის, თელავის სატყეო მეურნეობის—ჭონთისხევის, თიანეთის სატყეო მეურნეობის—ჯაშოსხევის და სხვა აგარაკები. ამ აგარაკების და სხვა სატყეო მეურნეობის მსგავსი აგარაკების ათვისებით ქვედა ზონის ტყეები დაცულ იქნება გადაჭარბებული ჭრისაგან.

ამავე დროს საჭიროა შევინარჩუნოთ ტყის კორომების ნორმალური სიხშირე, რისთვისაც მისადგომ ადგილებში ტყით სარგებლობა არ უნდა იქნეს დაშვებული წლიური საშუალო მატების ზევით და დაცულ უნდა იქნას მუდმივი თანაბარი სარგებლობის პრინციპი.

მიუხედავად იმისა, რომ უკანასკნელ ხანებში ტყის დაცვა გაუმჯობესდა, მაინც ჯერ კიდევ აქვს ადგილი თვითნებურ ჭრას. განსაკუთრებით საკოლმეურნეო ტყეებში.

სამეურნეო დაცვითი ღონისძიებების გატარების მიზნით (1959-1964 წლებში) სახელმწიფო ტყის ფონდში გადაცემულ იქნა კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების 200 ათასი ჰექტარი უვარგისი ტყე. სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტი უკვე ახორციელებს ამ ტყის აღდგენა-განახლებას. მაგრამ საქართველოს ტყეების მნიშვნელოვანი ნაწილი ჯერ კიდევ კოლმეურნეობების და სხვა საწარმო-დაწესებულებების ხელშია. საჭიროა ეს ტყეები (გარდა იმ საკოლმეურნეო ტყეებისა, რომელთა ათვისება მიმდინარეობს) მოლიანად გადაეცეს სახელმწიფო ფონდში.

განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ტყეების დაცვას მავნებელი მწერებისაგან (ეკესკბილა ქერქიჭამია, ნაძვის დიდი ლაფანჭამია, მუხის დიდი ხარაბუზა, მზომელები და სხვ.). ამ მწერების წინააღმდეგ სატყეო მეურნეობის სახელმწიფო კომიტეტი ახორციელებს მთელ რიგ კომპლექსურ ღონისძიებებს. ტყის მავნებლების მოსპობის მიზნით მიმდინარე წელს ჩატარდება 50 ათასამდე ჰექტარი ტყის შეწამვლა ქიმიური ნივთიერებით. პირველი ივნისისათვის უკვე შეწამლული იყო 25 ათასი ჰექტარი ტყე. ამ საქმეში აქტიურად მონაწილეობენ მცენარეთა დაცვის ინსტიტუტის მეცნიერი მუშაკები.

აღსანიშნავია, რომ მეჩხერი ტყის კორომებში ტყის აღდგენა-განახლებას ხელს უშლის იქ გაბატონებული მარადმწვანე ქვეტყეშქერი. ტყის კულტურების ზრდა-განვითარებას დიდად აფერხებს აგრეთვე სარეველა ბალახები, შქერისა და სარეველების მოსახსნობად ბრძოლის ღონისძიებები მეტად შრომატევადია და დიდ ხარჯებს მოითხოვს.

ყოველივე ეს მეტყევე სპეციალისტთა წინაშე ქიმიის გამოყენების ამოცანას აყენებს. ამ მიზნით საჭიროა მოეწყოს ცდები მცირე ფართობებზე, ხოლო დადებითი შედეგების მოლების შემთხვევაში ფართოდ გამოყენებულ იქნას ქიმიური ბრძოლის მეთოდები. ეს ხელს შეუწყობს მეჩხერი ტყის კორომებში გაბატონებული მარადმწვანე ქვეტყის (შქერის) და ტყის კულტურებში სარეველა ბალახების მოსპობისათვის ბრძოლას, დიდად შემცირდება შრომატევადი სამუშაოები და ხარჯები.

აგრეთვე საჭიროა ფართოდ დაინერგოს მეჩხერი ტყის კორომებში გაბატონებული შქერის წინააღმდეგ საბრძოლველად თბილისის სატყეო ინსტიტუტის მიერ შემუშავებული მეთოდი (მეცნიერ მუშაკის ჭარელიშვილის მეთოდი) — ზოლებად და ბაქნებად მოზრდილი ნერგების დარგვა.

ტყის მეურნეობის გაუმჯობესების საქმეში დიდ და ფართო სამუშაოებს ახორციელებს თბილისის სატყეო ინსტიტუტი. საყურადღებოა ინსტიტუტის მეცნიერთანამშრომლების მიერ განეული მუშაობა საქართველოს მთის ტყეებში მოვლითი ჭრის თავისებურების შესასწავლად. ამ მხრივ საინტერესო ცდებია დაყენებული თბილისის, გორის, ბორჯომის, თიანეთის და საგარეჯოს სატყეო მეურნეობებში.

ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲘ ᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐ

მეფობლიური ჰეიფაუეები

ამ სურათებს რომ დახედავთ, რაღაც ნაცნობი და მშობლიური შემოგაშუქებთ. საქართველოს გზებზე ყველგან შეხვდებით ასეთ ადგილებსა და ხედებს, მსგავს პეიზაჟს.

მდინარის გაყოლებით ვიწრო ხეობაში გზა მთებისკენ მიიკლაკნება. მიდინარეთ და მიგაცილებენ ტყიანი ქედები, ზოგან ნაკადული გადაგეჭრით გზას, ზოგან — კორდზე შემომსხდარი მინდვრის ყვავილები შემოგღიმებენ. ნურც იმას გაიკვირვებთ, თუ ნადირიც შემოგეფეთოთ.

ფოტორეპორტიორმა ო. თურქიამ ეს სურათები ზეკარის ულელტეხილზე გადაიღო გზადაგზა.

ᲞᲠᲝᲞᲐᲒᲐᲜᲓᲘᲡᲢᲘᲡ ᲛᲠᲩᲔᲕᲔᲚᲘ

გამოვიდა საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტისა და თბილისის კომიტეტის პოლიტიკური განათლების რესპუბლიკური სახლის მეთოდური ბიულეტენი № 4. მისი გამოსვლა დაემთხვა პოლიტიკური განათლების სისტემაში სასწავლო წლის დამთავრებას. ამიტომაც ბიულეტენი შინაარსობრივად უფრო მრავალფეროვანი და საინტერესოა.

ბიულეტენი იხსნება წერილით — პარტიის ოქროს ფონდი. მისი ავტორია საქ. კპ ცენტრალური კომიტეტის და თბილისის კომიტეტის პოლიტიკური განათლების რესპუბლიკური სახლის გამგე **ვ. კაჭარავა.** წერილში მოთხრობილია იმ ამოცანებზე, რაც საკპ XXIII ყრილობამ დააყენა პარტიულ პროპაგანდის წინაშე. აქვე დაბეჭდილია წერილები: **გ. აზაურაშვილი** — ყრილობის გადწყვეტილებებით შთაგონებული, **მ. ზელენეცკი, ა. სოლომონიკი** — პარტიული პროპაგანდის ზოგიერთი საკითხი, **გ. ჯოჯუა** — პროპაგანდაში ტექნიკური საშუალებათა გამოყენების შესახებ, **მ. მაჭუკაშვილი** — ბიბლიოთეკა პარტიული განათლების სასწავლო-ში, **ზ. ყიფიანი** — ენციკლოპედიების გამოყენება პარტიულ სწავლებაში.

ინტერესით იკითხება მასალები, რომლებიც დაბეჭდილია ბიულეტენის განყოფილებებში — „პარტიული სწავლების პრაქტიკა", „დიდი თარიღების შესახებ", „ლაპარაკობენ სემინარების და ლექტორიუმების ხელმძღვანელები".

ბიულეტენი ილუსტრირებულია რესპუბლიკის მოწინავე პროპაგანდისტთა პორტრეტებით.

ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲘ ᲓᲦᲔᲒᲠᲫᲔᲚᲘ ᲠᲝᲛ ᲘᲧᲝᲡ

26 ივნისს ავსტრიის დედაქალაქ ვენაში მუშობას დაიწყებს გერონტოლოგთა VII საერთაშორისო კონგრესი, რომელიც განიხილავს ადამიანის დღეგრძელობის საკითხს. კონგრესის მუშაობაში მონაწილეობას მიიღებენ საბჭოთა კავშირის, იტალიის, საფრანგეთის, იაპონიის, ინგლისის, ამერიკის შეერთებული შტატების, გერმანია დემოკრატიული რესპუბლიკის, ბულგარეთისა და სხვა ქვეყნების წარმომადგენლები — მეცნიერნის სხვადასხვა დარგის მუშაკები.

ჩვენი რესპუბლიკიდან კონგრესის მუშაობაში მონაწილეობას მიიღებენ საქართველოს გერონტოლოგთა ცენტრის უფროსი, პროფესორი გ. ფიცხელაური, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი ლ. ტყეშელაშვილი, და მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი გ. სიპინავა.

„კომუნისტის" კორესპონდენტი შეხვდა პროფესორ **გ. ფიცხელაურს** და სთხოვა გაეცნო, თუ როგორია კონგრესზე მისი მოხსენების თემა და რა მიღწევები აქვთ ამ უკანასკნელ წლებში ქართველ გერონტოლოგებს.

— კონგრესზე წაკითხულ მოხსენებას — „ზოგიერთი ფაქტორი დღეგრძელობისა საქართველოში". აღსანიშნავია, რომ საბჭოთა სპეციალისტების გამოსვლას კონგრესის მონაწილენი ყოველთვის დიდი ინტერესით ხვდებიან. ეს გასაკვირველიც არ არის; რადგან საბჭოთა კავშირი ის ქვეყანაა, სადაც ყველაზე მეტია ას წელს გადაცილებული ადამიანი. ამჟამად ჩვენს ქვეყანაში ცხოვრობს 21.708 ერმად მოხუცი. აქედან კი ყველაზე მეტი ამერიკაკავასიაზე მოდის.

ი. ერრდანიას სახელობის ქალის ფიზიოლოგიისა და თერაპიის სამეცნიერო-საკვლევ ინსტიტუტთან შექმნილი ლაბორატორიის მეცნიერ მუშაკთა აღრიცხვით ამიერკავკასიაში ცხოვრობს 5.800 ას წელს გადაცილებული ადამიანი. საქართველოში კი — 2.800.

ჩვენი დაკვირვებებით ადამიანის ხანგრძლივ სიცოცხლეს ძირითადად განსაზღვრავს გეოგრაფიული პირობები, ჰაერი. ცნობილია, რომ სოფლად ადამიანი უფრო დიდხანს ცოცხლობს, ვიდრე ქალაქად. გარდა ბიოლოგიური თავისებურებებისა, დიდი მნიშვნელობა აქვს მემკვიდრეობას, დროულად დაოჯახებას, ქალებისათვის მრავალშვილიანობას. ამის სალუსტრაციოდ მინდა მოვიყვანო ასეთი ფაქტი. ჩვენ მიერ აღრიცხული 400 ერმად მოხუცებიდან ქალიდან მხოლოდ ოთხია უშვილო, დანარჩენი კი მრავალ შვილიანი. რომლებსაც თვითეულს 18-20 შვილი ჰყავს.

ადამიანის ჯანმრთელობისათვის დიდი ძხიშვნელობა ენიჭება სოციალურ პირობებს, შრომას ის, ვინც მუდმივად შრომობს, დიდხანს ცოცხლობს.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს გერონტოლოგთა შრომებით დიდად დაინტერესებულია უცხოეთის პრესა. მსოფლიოს მრავალი ქვეყნის ყურნალ-გაზეთებში იწერება ამიერკავკასიის ერმად მოხუცთა შესახებ, ქვეყნდება ქართველ მეცნიერთა შრომები.

ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘ ᲓᲦᲔᲒᲠᲫᲔᲚᲘ ᲠᲝᲛ ᲘᲧᲝᲡ

ᲡᲐᲘᲜᲢᲔᲠᲔᲡᲝ ᲡᲘᲐᲮᲚᲔᲜᲘ

ᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲙᲝᲛᲑᲘᲡ ᲒᲖᲐ!

ᲐᲚᲑᲐᲗ ᲮᲨᲘᲠᲘᲐ ასეთი სურათი: გაკვირვებული ოფიცერი მბრძანებელს ეკითხავს და ავტოინსპექტორს უმტკიცებს, რომ ვერ შეამჩნია საგზაო ნიშანი, რომლითაც აკრძალულია მანქანის გასწრება. და კვლავ ავტოინსპექტორის სტერეოტიპული პასუხი: „ნიშნები კი იმისათვის კიდია, რომ შეამჩნიოთ!" ინსპექტორის მოთხოვნა სამართლიანია; მაგრამ ზოგჯერ ოფიცრიც არ არის დამნაშავე: ღამეა, ნიშანი არ ანთებს და შეეხვედრი მანქანის შუქფარი თვალს ჭრის.

როგორ შეეთანხმოთ ერთმანეთთან ავტოინსპექციის მაღალი მომთხოვნელობა და მძღოლის მხედველობის შეზღუდული შესაძლებლობანი?

ამერიკის შეერთებულ შტატებში გადწყვეტეს აელაპარაკებინათ საგზაო ნიშნები, რომ მათ ჩვეულებრივი ხმით შესძლებოდათ გაეფრთხილებინათ შოფერები მოსალოდნელი საფრთხის შესახებ. დიდი ხანი არ არის, რაც ასეთი ნიშნები საცდელ შემოწმებას გადიან ნიუ-იორკისა და ბოსტონის მახლობელ ავტოსტრადებზე.

თვით ნიშანი, რა თქმა უნდა, არ ლაპარაკობს. ლაპარაკობს მხოლოდ პატარა მაგნიტოფონი ავტომანქანის კაბინაში, ხოლო იმას, რაც მაგნიტოფონმა უნდა თქვას, განსაზღვრავს საგზაო ნიშანი. მინიატიურული ნახევარგამტარებიანი გადამცემი გამოასხივებს დამახასიათებელ სიგნალს, რომელიც მიკუთვნებული აქვს ამა თუ იმ საგზაო ნიშანს. ავტომანქანის მიმღები იღებს მას დაახლოებით სამას მეტრზე და ჩართავს მაგნიტოფონს. მაგნიტოფონის ფირზე რამდენიმე ბილიკია, და თუ რომელი მათგანი აირჩიოს, ამას განსაზღვრავს მიღებული სიგნალი.

ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲒᲝᲛᲯᲙᲝ ᲓᲐ ᲙᲘᲓᲠᲝᲙᲝᲜᲘᲙᲘᲐ

ᲘᲐᲞᲝᲜᲘᲐᲨᲘ განიზრახეს სათბურებში ნიადაგი შეეცვალათ მინის ბოჭკოთი. ექსპერიმენტიც განახორციელეს. აღმოჩნდა, რომ მინის ბოჭკო შესანიშნავი მასალაა ჰიდროპონიკისათვის. მასში წარმოიქმნება კაპილარების განვითარებული ქსელი, რომელიც კარგად აკავებს ჰაერსა და სასუქიან წყალს. ასეთი „ნიადაგი" კარგად უძლებს მაღალ ტემპერატურას და იოლად სტერილდება. ჩვეულებრივ ნიადაგში ბოსტნეულის თესლი ხშირად ფუჭდება, მინის ბოჭკოს „ნიადაგში" — არასოლეს.

ᲕᲐᲨᲚᲔᲑᲘ... ᲐᲑᲐᲖᲐᲜᲐᲨᲘ

ᲕᲐᲨᲚᲘᲡ რამდენიმე თვის განმავლობაში შესანახად ინგლისელმა სპეციალისტებმა ასეთი ხერხი შეიმუშავეს. ჯერ ვაშლებს ხუთ-ათ წუთს რეცხავენ ცხელ (ალუს 45 გრადუსი ცელსიუსით) აბაზანაში, შემდეგ ამდენივე ხნის განმავლობაში აჩერებენ ცივ აბაზანაში. ასეთი ვაშლი ჩვეულებრივ საცავში რამდენიმე თვეს ახალივით ინახება.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ სახელმწიფო უნივერსიტეტის 250 სტუდენტი გაემგზავრა ყამირზე. სტუდენტები დროულად მოემზადნენ მგზავრობისათვის — შეადგინეს რაზმები, დანიშნეს მეთაურები, შეიძინეს სამშენებლო ინსტრუმენტები, სამეურნეო ინვენტარი.

გამგზავრებამდე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზში გაიმართა ყამირზე მიმავალთა შეკრება, რომელიც გახსნა კომკავშირის თბილისის საქალაქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა გ. გაბუნიამ. შეკრებაზე გამოვიდნენ რაზმების ხელმძღვანელები, უნივერსიტეტის ყამირელთა მთელი რაზმის მეთაური თ. ფოფხაძე. შეკრებილთ მიესალმა ჩრდილოეთ ყაზახეთელთა საოლქო შტაბის წარმომადგენელი ნ. ბისტროვი. ენთუზიასტებს გზა დაულოცეს პროფესორმა ა. ბახტაძემ, უნივერსიტეტის პროორექტორმა პროფესორმა ს. ჯორბენაძემ, საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ნ. ლალიძემ.

ყამირზე ლაშქრობაში მონაწილეობას მიიღებენ აგრეთვე თბილისის სხვა უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებიც.

ამ სურათზე თქვენ ხედავთ ყამირზე მოლაშქრეთა ერთ-ერთ ჯგუფს.

ფოტო გ. კიკვაძისა და ს. თევზაძისა (საქდესის ფოტოქრონიკა).

ᲛᲐᲛᲝᲜᲢᲘ ᲓᲜᲔᲞᲠᲘᲡ ᲜᲐᲞᲘᲠᲖᲔ

ᲝᲓᲔᲡᲐ, 20 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘ (საქდესის კორ.). ᲝᲓᲔᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲒᲔᲝᲓᲔᲖᲘᲡᲢᲔᲑᲘᲡ ᲓᲜᲔᲞᲠᲘᲡ ᲜᲐᲞᲘᲠᲐᲡ ᲐᲒᲔᲑᲣᲚᲘᲚᲘᲡ ᲒᲐᲡᲕᲒᲐᲜᲘᲡᲐᲡ ᲐᲚᲛᲝᲩᲜᲔᲚᲘ ᲝᲠᲘᲤᲔᲨᲘᲐᲜᲘ ᲛᲐᲛᲝᲜᲢᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘ, ᲗᲐᲕᲘ ᲘᲧᲝᲡ ᲗᲘᲗᲐᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ ᲙᲐᲜᲓᲘᲓᲐᲢᲘ ᲛᲔᲢᲠᲘᲡ ᲡᲘᲒᲠᲫᲔᲗᲘᲡ ᲙᲘᲚᲝᲛᲔᲢᲠᲘᲡ ᲓᲐᲨᲝᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲑᲘᲗ.

ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲘᲡ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲑᲐᲖᲘᲓᲐᲜ

ᲖᲐᲠᲐᲚᲘ ᲓᲘᲠᲔᲥᲢᲝᲠᲛᲐ ᲖᲚᲝ

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ № 1 სკოლა-ინტერნატის დირექტორმა გ. ბურჯანაძემ კანონის უხეში დარღვევით დაითხოვა სამუშაოდან ამავე სკოლა-ინტერნატის თანამშრომლები ვ. კორძაძე და ნ. ლაღაძე.

სახალხო სასამართლომ ისინი აღადგინა თავიანთ თანამდებობაზე და სკოლა-ინტერნატს დააკისრა მათ სასარგებლოდ განაცდური ოც-ოცი დღის შრომის ხელფასი.

ქუთაისის ქალაქის პროკურორმა, იხელმძღვანელა რა არსებული კანონით, სარჩელი აღძრა სასამართლოში და მოითხოვა სკოლა-ინტერნატის დირექტორს ბურჯანაძეს დაკისრებოდა იმ ზარალის ანაზღაურება, რომელიც გადაიხადა ადმინისტრაციამ დირექტორის მიერ სამუშაოდან უსაფუძვლოდ დათხოვნილი მუშაკებისათვის განაცდური შრომის ხელფასის ასანაზღაურებლად.

სახალხო სასამართლომ განიხილა პროკურორის აღნიშნული სარჩელი და ქ. თაისის № 1 სკოლა-ინტერნატის დირექტორს გ. ბურჯანაძეს დააკისრა აღნიშნული თანხის სკოლა-ინტერნატის სასარგებლოდ გადახდა.

ქ. ქუთაისის სახალხო სასამართლო ამავე წესით დააკისრა ქუთაისის ტელეტუსებიხ სამმართველოს უფროსს ადამიას 110 მანეთის გადახდა ტელეტუსების სამმართველოს სასარგებლოდ, რაც სასამართლოს წინათ გადაწყვეტილებით დაკისრებული ჰქონდა ამავე ორგანიზაციას შაოდან უსწოროდ დათხოვნილი ჩ. ... მიძის სასარგებლოდ.

Თ. ᲐᲡᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ,
საქართველოს სსრ პროკურატურის სამოქალაქო განყოფილების უფროსი, იუსტიციის უფროსი მრჩველი.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡᲝ ᲡᲐᲚᲘᲠᲔᲑᲖᲔ

ᲙᲚᲐᲡᲘᲙᲣᲠᲘ მოკიდაეთის მსოფლიო ჩემპიონატი ტოლიდოში ფინიშს უახლოვდება. რვიდან შვიდი საბჭოთა სპორტსმენი განაგრძობს ბრძოლას ოქროს მედლებისათვის.

კვლავ წარმატებით იბრძვის თბილისელი **რ. რურუა.** ზედიზედ ორი წმინდა გამარჯვების შემდეგ მან ქულებით დაამარცხა ამერიკელი ფინელი. ასევე ქულებით **ვ. ოლეინიკმა** მოუგო პოლონელ **ვ. სმოლინსკის. ვ. ანისიმოვმა** ფრედ დაამთავრა მეხეედრა ინგლელ **ფ. კიშთან.**

ს. ტიბალკომ ა. კრუზესთან (სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკა) წმინდა გამარჯვების შემდეგ ქულებით მოუგო იაპონელ **ა. კატოსა** და რუმინელ **გ. სტოიჩუს. ვ. იგუმენოვმა** მეოთხე წრეში ქულებით დაამარცხა **მ. ნენადიჩი** (იუგოსლავია). **გ. საპუნოვს** წმინდა გამარჯვება ხვდა **მ. ფარიდოსთან** (არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკა) და ბულგარელ **დ. რაიჩევთან** ორთაბრძოლაში. **ნ. შმაკოვმა** წმინდად მოუგო **რ. კასაბოვს** (ბულგარეთი).

ᲒᲐᲗᲝᲛᲘᲡ ᲡᲐᲠᲗᲐᲨᲠᲘᲡᲚ

ᲒᲣᲨᲘᲜ ბათუმში დაიწყო ვაჟთა საერთაშორისო საჭადრაკო ტურნირი.

პირველ ტურში **გურგენიძემ** დაამარცხა **ბუსლაევი, გიორგაძემ** — საერთაშორისო ოსტატი **უიტლკი, ჭაბუკიანმა** შორის მსოფლიოს ჩემპიონმა **კურაიცამ** — **ცინი, პოპოვმა** — **უბლავა, ჯინჯიხაშვილ-იანსას, მინიჩ-ბაგრიოვისა** და **ფელდ-კოლაროვის** პარტიები ყაიმით დამთავრდა. **დოდა-ველიძრიგიჩის** პარტია გადაიდო.

ღუს შედეგები მეორე ტური.

ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲡᲐᲠᲗᲘᲡ ᲡᲐᲡᲐᲮᲚᲔᲛᲘ

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲥᲕᲠᲐ ჩეხოსლოვაკიის ქალაქ ბურნოელ ქალთა გუნდი „სლავია". გუშინ სტუმრებს სპორტის სასახლეში საერთაშორისო მატჩი ჰქონდათ საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის გუნდთან. შეხვედრის შედეგია 75:57 ჩვენი ქალაბურთელების სასარგებლოდ.

ᲕᲘᲡ ᲒᲐᲣᲚᲘᲛᲔᲑᲐ „ᲥᲐᲚᲚᲛᲔᲠᲗᲘᲗ"?

ᲛᲐᲓᲠᲘᲓᲘ, ᲑᲠᲐᲖᲘᲚᲘᲘᲡ ფეხბურთელთა ნაკრები გუნდის მატჩს ესპანეთის ჩემპიონ „ატლეტიკოსთან" მადრიდის სტადიონზე დაესწრო 125 ათასი მაყურებელი. შეხვედრა ანგარიშით 5:3 მოიგეს მსოფლიოს ჩემპიონებმა. ბრაზილიელები გამოდიოდნენ საბრძოლო შემადგენლობით: ფილანი, ფიდელი, ბრიტო, ალტაირი, რ. ენრიკე, ზიტო, ბერსონი, ჟაირზინიო, სერვილიო, პელე და ამპარილდო.

სამი ბურთი ესპანელთა კარში გაიტანა „შავმა მარგალიტმა" პელემ.

ᲙᲘᲜᲝᲗᲔᲐᲢᲠᲘ

23 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘ

26 კომოსრის სახელობის (მეორე დარბაზი), ოქტომბერი — **არაჩვეულებრივი კლასი,** კომკავშირელი, თბილისი, საქართველო (მეწვენე დარბაზი) — **შაშვნიკაპა ხელმწიფე,** თანამგზავრი, ყაზბეგი (პირველი დარბაზი), საყოფაცხოვრებო მომსახურების მუშაკთა კულტურის სახლი, ნაკადული — **მეფლის მეორე მხარე,** ოფიცერთა სახლი, გორის სახელობის კულტურის სახლი — **სინდისი,** კოსმოსი — **სურიანი ქალლშვილი,** რუსთაველის სახელობის თეატრი, საქართველო (წითელი დარბაზი), პლეხანოვის სახელობის კულტურის სახლი (საზამთრო), ისანი, ლარამონის ბაღი, გაზაფხული — **ჯაში მხოლოდ ქალიშვილები არიან** — პლეხანოვის სახელობის კულტურის სახლი (საზაფხულო), ვაკის პარკი — **ცვილი მტვერში,** კოლხიდა (საზაფხულო) — **უცნობი ქალის წერილი.** [illegible] ნი (საზაფხულო) — **ხუანა გალიო,** [illegible] კომისრის სახელობის (საზაფხულო) — **სიყვარული და ოცნებანი.** [illegible] ლო (საზაფხულო) — **პაროლი.**

24 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘ

11.00 — კინონარკვევი, 11.20 — მხატვრული ფილმი „ღუბროვსკი", 17.55 — გადაცემათა პროგრამა, 18.00 — პატარებისათვის — „ეთთი დღე სბავშვო ბაღში", 18.10 — მოსწავლეთათვის — მოკლემეტრაჟიანი ფილმი, 18.20 — ჩვენი სტუმრები, 18.40 — „ჩვენი ანკეტა", 19.15 — ქართული ხალხური სიმღერები, 19.35 — ახალი ამბები (ქართულ და რუსულ ენებზე). 19.55 — ინტერვიზიის სატელევიზიო სტადიონი (გადმოცემა პრაღიდან), 21.00 — ახალი ამბების ესტაფეტა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.00 — გერმანული სატელევიზიო ფილმი „სინდისი იღვიძებს" — მესამე სერია (ქართულ ენაზე).

ᲤᲔᲚᲔᲕᲘᲖᲘᲐ

23 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘ

11.00 — კინონარკვევი, 11.20 — „ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲒᲝᲛᲯᲙᲝ ᲓᲐ ᲙᲘᲓᲠᲝᲙᲝᲜᲘᲙᲘᲐ"

ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲒᲝᲛᲯᲙᲝ ᲓᲐ ᲙᲘᲓᲠᲝᲙᲝᲜᲘᲙᲘᲐ

ᲙᲐ ᲕᲬᲣᲡᲘᲗ, ᲙᲐ ᲓᲠᲝᲕᲘᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲗ

ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ |